

Självständigt arbete (15 hp)

Författare		Program/Kurs
Mj Jimmy Johansson		SA inför HSU 14-16
Antal ord: 13 417		
Handledare	Beteckning	Kurskod
Sofia Ledberg Knöchel		1MK023
Argentinas roll inför kriget om Islas Malvinas/Falklandsöarna 1982 - en vild chanstagnation eller en kalkylerad risk?		
<p>Sammanfattning: Detta arbete syftar till att teoriprovande analysera och jämföra två av Graham Allison's teoretiska perspektiv avseende drivkrafterna bakom den argentinska militärjuntans agerande och beslut inför kriget om Falklandsöarna 1982. Den studerade tidsperioden avser åren 1976-1982. För att identifiera militärjuntans drivkrafter har Allison's teorier om förklaringsmodeller använts. I arbetet förekommer två förklaringsmodeller; <i>det rationella aktörsperspektivet</i> samt <i>det interna maktkampsperspektivet</i>. Dessa perspektiv innehåller av Allison konstruerade konceptuella faktorer och frågeställningar som för arbetets syfte har operationaliserats. De två perspektiven har därefter använts som ett analytiskt verktyg för att systematiserat bearbeta det empiriska underlaget i syfte att klargöra vilken av modellerna som har den tydligaste förklaringskraften.</p> <p>Undersökningens resultat visar att det interna maktkampsperspektivet har den tydligaste förklaringskraften till militärjuntans agerande och beslut. Det signifikativa för militärjuntan var att den präglades av individuella målsättningar och flertalet konflikter, där den enskilda individens agenda fick företräde framför organisationens. Däremot kan perspektivet inte återge alla nyanser i en aktörs drivkrafter. Allison's modeller lämpar sig väl för att försöka förklara ett skeende som redan inträffat, men svårigheter uppstår troligtvis vid ett framåtblickande och vid en generalisering av andra fall.</p> <p>Nyckelord: Falklandsöarna, Malvinas, Argentina, Graham Allison, aktörsperspektiv, drivkrafter, militärjunta</p>		

Innehållsförteckning

1. INLEDNING.....	3
1.1 PROBLEMFÖRMULERING	4
1.2 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR.....	5
1.3 AVGRÄNSNINGAR.....	6
1.4 MATERIAL OCH KÄLLKRITIK.....	6
1.5 TIDIGARE FORSKNING.....	7
1.5.1 Tidigare forskning kopplat till ett argentinskt aktörsperspektiv	7
1.6 DISPOSITION.....	10
1.7 CENTRALA BEGREPP	11
2. TEORI.....	12
2.1 GRAHAM ALLISONS FÖRKLARINGSMODELLER	12
2.1.1 Det rationella aktörsperspektivet.....	14
2.1.2 Det interna maktkampsperspektivet.....	16
2.2 KRITIK AV ALLISONS TEORIER OCH MOTIV TILL VAL AV TEORI.....	19
3. METOD	20
3.1 METODDISKUSSION	20
3.2 UNDERSÖKNINGENS ARBETSPROCESS	22
4. EMPIRI.....	23
4.1 BAKGRUND OM FALKLANDSÖARNA, DESS ÄGANDESKAP OCH INNEBÖRD	23
4.2 TRIANGELDRAMAT MED ARGENTINA SOM FÖRLORARE	24
4.3 DEN ARGENTINSKA MILITÄRJUNTAN – UR DET RATIONELLA AKTÖRSPERSPEKTIVET	26
4.3.1 Uppfattade hot och möjligheter.....	27
4.3.2 Militärjuntans målsättningar.....	28
4.3.3 Militärjuntans handlingsalternativ.....	29
4.3.4 De strategiska fördelarna och konsekvenserna	30
4.3.5 Det bästa alternativet.....	31
4.4 DEN ARGENTINSKA MILITÄRJUNTAN – UR DET INTERNA MAKTKAMPSPERSPEKTIVET	32
4.4.1 Spelarna i militärjuntan.....	32
4.4.2 Faktorer bakom spelarnas uppfattningar.....	34
4.4.3 Förordade handlingsalternativ.....	35
4.4.4 Forum och frågeställningar inför beslut.....	36
4.4.5 Vilken spelare vann?.....	37
5. ANALYS.....	39
5.1 RESULTAT	39
5.1.1 Militärjuntans drivkrafter sett ur det rationella aktörsperspektivet.....	39
5.1.2 Militärjuntans drivkrafter sett ur det interna maktkampsperspektivet.....	41
5.1.3 Hur kan drivkrafterna bakom den argentinska militärjuntans agerande förstås?.....	43
5.1.4 Modellernas förklaringskraft.....	44
5.1.5 Vild chanstagnation eller en kalkylerad risk?.....	45
5.2 AVSLUTANDE DISKUSSION	45
5.3 FÖRSLAG PÅ VIDARE FORSKNING	46
6. LITTERATUR OCH REFERENSFÖRTECKNING.....	48
6.1 LITTERATUR	48
6.2 RAPPORTER, ARTIKLAR, ANDRA KÄLLOR	48
6.3 ELEKTRONISKA KÄLLOR	49

1. Inledning

Varför är det relevant att studera konflikten om Islas Malvinas/Falklandsöarna idag?¹ Författaren har identifierat en kontext med två rimliga och relevanta motiv. För det *första* finns ett utomvetenskapligt perspektiv – den nutida omvärldskopplingen. Även om konflikten om Falklandsöarna mellan Argentina och Storbritannien nådde sin kulmen 1982, lever den i allra högsta grad vidare, om än i en annan gestalt.

David Cameron, Storbritanniens premiärminister, uttalade sig den 20 december 2013 att omvärlden ska respektera utfallet av folkomröstningen där 99.8 % av de röstberättigade på Falklandsöarna röstade för ett brittiskt tillhörande. Cameron hävdade samtidigt att Storbritannien fortsättningsvis kommer försvara Falklandsöarna och fullfölja motverkandet av Argentinas kamp för ögruppen.² Den argentinska presidenten, Christina Fernandez de Kirchner, replikerade den 19 mars 2014 med ett uttalande där hon hävdade att folkomröstningen som genomfördes i mars 2013 på Falklandsöarna är lika värdelös som den folkomröstning som hölls på Krimhalvön tidig vår 2014.³

Även om det finns en mängd olikheter mellan förhållandena på Falklandsöarna och Krimhalvön finns likheter i såväl retorik som frågan om nationstillhörighet. I folkomröstningen på Krimhalvön noterades att 95.5 % av de röstberättigade var för en förening med Ryssland.⁴ de Kirchners koppling till Krimhalvön blir tydlig då hon hävdar att befolkningen på Falklandsöarna är planterad och saknar rätt till ett självbestämmande.⁵

För det *andra* återfinns ett inomvetenskapligt perspektiv där kriget om Falklandsöarna 1982 tvistar mot teorier i internationella relationer; ett tredje världens land med för-

---

¹ Falklandsöarna heter Islas Malvinas för den argentinska befolkningen, författarens notering. Kommer fortsättningsvis benämnas som Falklandsöarna.

² Irvine, Chris, "David Cameron promises to defend Falklands", *The Telegraph*, 2013-12-20, <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/southamerica/falklandislands/10529997/David-Cameron-promises-to-defend-Falklands.html> (hämtad 2014-04-22 kl. 16.09).

³ Irish, John, "Crimea vote as worthless as Falklands poll: Argentina president", *Reuters*, 2014-03-19, <http://www.reuters.com/article/2014/03/19/us-ukraine-crisis-falklands-idUSBREA2I1GG20140319> (hämtad 2014-04-22 kl. 13.45).

⁴ Morris, Chris, "Crimea referendum: Voters 'back Russia union'", *BBC*, 2014-03-16, <http://www.bbc.com/news/world-europe-26606097> (hämtad 2014-04-24 kl. 10.20).

⁵ Tweedie, Neil, "Falkland islands referendum: who were the three 'No votes'?", *The Telegraph*, 2013-03-12, <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/southamerica/falklandislands/9925693/Falkland-islands-referendum-who-were-the-three-No-votes.html> (hämtad 2014-05-15 kl. 13.19).

åldrad utrustning och en värnpliktsarmé tar sig an en högteknologisk, kärnvapenutrustad stormakt med en professionell och erfaren krigsmakt, vilken därtill är utrustad med en modern krigsflotta. Ur ett brittiskt perspektiv kom det att kosta lika mycket att återerövra och försvara Falklandsöarna som att erbjuda alla öbor, drygt 1 800 individer, en bostad i Storbritannien tillsammans med en generöst tilltagen pension.⁶

Den geografiska belägenheten av de karga Falklandsöarna i Sydatlanten och dess betydelse för bägge parter kan konfundera betraktaren eftersom avståndet är påtagligt till Argentina och ännu längre till Storbritannien. Den brittiska seglaren Samuel Johnson gav år 1771 sin beskrivning av ögruppen:

"What, but a bleak and gloomy solitude, an island thrown aside from human use, stormy in winter, and barren in summer; an island which not even southern savages have dignified with habitation; where a garrison must be kept in a state that contemplates with envy the exiles of Siberia [...]".⁷

Genom ovanstående inledning kan disharmonin förstås som inte helt enkel med en otillgänglig och ogästvänlig natur, handling som trotsar logisk tanke och där konflikten fortfarande pyr under ytan. Denna undersökning kommer att fokusera på den *andra* utblicken, den inomvetenskapliga, ur ett argentinskt aktörsperspektiv, vid tidpunkten då den långdragna konflikten om Falklandsöarna fick sin tydliga start.

1.1 Problemformulering

När länder går i krig med varandra finns det, objektivt sett, mer eller mindre tydliga drivkrafter bakom beslutssekvenser och handlingar som leder till det yttersta. Kriget om Falklandsöarna blev resultatet av en segdragen diplomati mellan Storbritannien och militärjuntan i Argentina. Den 2 april 1982 startade kriget på ett argentinskt initiativ. Hur kunde ett tredje världens land utmana en stormakt? Den allmänna kännedomen kring de argentinska motiven att förena Falklandsöarna med Argentina är låg.

---

⁶ Welch, David A, "Remember the Falklands? – Missed lessons of a misunderstood war", International Journal, vol. no. 3, summer 1997, s. 483.

⁷ Freedman, Lawrence Sir, *The Official History of the Falklands Campaign*, Vol. 1. (Abingdon: Routledge 2005), s. 1.

Vilka var deras drivkrafter och varför beslutade den styrande regimen att återta, enligt argentinarna själva, de förlorade Falklandsöarna från Storbritannien?

Det finns samhällsvetenskaplig forskning med teoretiska modeller och perspektiv som försöker förklara militärjuntans drivkrafter inför kriget 1982, men det finns inget entydigt och fastställt svar på *varför* juntan fattade sitt beslut. Beroende på vilka teoretiska glasögon som är påtagna kommer samma händelseförlopp kunna analyseras och presenteras med olika utfall som resultat. Denna undersöknings ansats är att analysera och jämföra drivkrafterna med ett teoretiskt perspektiv som författaren inte kunnat spåra i tidigare forskning.

Agerade militärjuntan som en rationell aktör med en klar målsättning samt med ett accepterat konsekvenstänkande? Eller fanns bevekelsegrunden för kriget inom juntans organisation, där individer i en maktkamp satte sina egna mål framför kollektivets? Frågorna ovan är inspirerade av Dr Graham Allison's aktörsteorier tillika huvudförfattare av boken *Essence of Decisions – Explaining the Cuban Missile Crisis*, där aktörerna USA:s och Sovjetunionens drivkrafter analyseras under Kubakrisen 1962.⁸

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna undersökning är att teoriprövande *analysera* och *jämföra* två av Allison's teoretiska perspektiv avseende drivkrafterna bakom militärjuntans agerande och beslut inför kriget om Falklandsöarna 1982.

Undersökningens huvudfråga:

- *Vilken av Allison's två förklaringsmodeller, det rationella aktörsperspektivet eller det interna maktkampsperspektivet,⁹ har den tydligaste förklaringskraften till den argentinska militärjuntans agerande och beslut?*

---

⁸ Allison, Graham & Zelikow, Philip, *Essence of Decision: Explaining the Cuban Missile Crisis*, 2.uppl., (New York: Longman, 1999), s. 15-16, 143-144 och 255.

⁹ Allison benämner dem som *The Rational Actor* och *Governmental Politics* och författaren definierar dem framledes som *det rationella aktörsperspektivet* och *det interna maktkampsperspektivet*.

För att nå svaret ställs tre mer specifika och underordnade delfrågor:

- *Vilka var drivkrafterna bakom militärjuntans beslut, sett ur Allison's rationella aktörsperspektiv?*
- *Vilka var drivkrafterna bakom militärjuntans beslut, sett ur Allison's interna maktkampsperspektiv?*
- *Hur kan drivkrafterna bakom den argentinska militärjuntans agerande förstås?*

1.3 Avgränsningar

Undersökningen kommer att beläggas med tre huvudsakliga avgränsningar; *tidsrymd*, *aktör* och *teori*.

Avseende *tidsrymd* kommer undersökningen huvudsakligen att fokusera på den argentinska militärjuntans tid vid makten från statskuppen den 24 mars 1976 till den argentinska invasionen på Falklandsöarna den 2 april 1982. Avgränsning av tidsrymd sker med motiv att det var juntans agerande som slutligen ledde till konfrontationen samt att dess handlande ses som mest relevant för undersökningen. Andra tidsmässiga nedslag kommer dock att göras till stöd för arbetet. Tiden efter krigsutbrottet är inte relevant då den ligger utanför forskningsfrågan. Det är Argentina och främst militärjuntans sida av konflikten som studeras primärt i fråga om *aktör*. Andra relevanta aktörer som USA och Storbritannien avhandlas för att göra helheten tydligare. Undersökningen tar stöd i Allison's teorier. Han redovisar tre förklaringsmodeller varav två av dessa kommer att användas här – *The Rational Actor* (det rationella aktörsperspektivet) samt *Governmental Politics* (det interna maktkampsperspektivet). Förklaringsmodellen *Organizational Behavior* avhandlas inte. Allison's teorier samt motiv till val redogörs i kapitel 2 – *Teori*.

1.4 Material och källkritik

I denna undersökning har det litteraturmässigt primärt handlat om att identifiera ett aktörsbeskrivande urval och därtill använda litteratur som förhåller sig objektivt i konflikten. Materialet grundar sig på främst på sekundära källor och det förekommer såväl forskning i bokform som vetenskapliga artiklar. Användandet av sekundära källor

utmanar oberoendekriteriet varför graden av tradering inte kan uteslutas. Då tyngdpunkten av förekommande litteratur återfinns på den brittiska sidan har förhållningssättet till forskningslitteraturen främst varit att identifiera författare med annat ursprung än brittiskt för att motverka ett eventuellt tendentiöst förhållningssätt till konflikten. Ur ett källkritiskt hänseende har litteraturen omhändertagits på två sätt; dels skapa en egen uppfattning kring författarens ståndpunkt i frågan och dels eftersöka recensioner och kritisk dokumentation för att ytterligare finna en objektiv syn samt få en bild över informationens vetenskapliga förhållningssätt. Under arbetets gång har två perspektiv avseende tidssamband mellan händelse och författande identifierats. I äldre litteratur som studerats återfinns en risk att relevant information inte funnits tillgänglig och att helheten inte varit känd för författaren. Litteratur författad på senare tid (1990-tal och framåt) har en klarare bild av konflikten och helheten, men bygger i sin tur vidare på de äldre källorna. För undersökningens framdrivning har respektive empiriskt underlag hanterats med vetskap om detta fenomen och behandlats därefter. Avslutningsvis har elektroniska källor använts, främst nyhetsartiklar, och där återfinns internationellt etablerade och välrenommerade utgivare.

1.5 Tidigare forskning

Tidigare forskning fokuserar främst på de krigsvetenskapliga perspektiven gällande sjö-, mark- och luftoperationer under krigets 74 dagar. Ingen tillämplig svensk forskning har kunnat identifieras som kan tas till hänsyn för denna undersökningens övertagande. Däremot finns en mängd internationell forskning med möjlighet att bygga vidare på eller göra relevanta jämförelser med. Det återfinns internationell forskning som har teoretiska perspektiv applicerade över de argentinska under perioden för Falklands-kriget.

1.5.1 Tidigare forskning kopplat till ett argentinskt aktörsperspektiv

Amerikanskan Amy Oakes studerar varför stater startar avledande konflikter (diversionary war). Även om den generella teoribildningen kring fenomenet medger en direkt koppling mellan inhemsk orolighet (domestic unrest) och avledande manövrar med vapenmakt, finner hon det inte fullt ut rättvisande. Hon menar att direkt kritiska faktorer bortses ifrån och att tillräcklig hänsyn inte tas. Oakes framför tre alternativ på

hur inhemsk orolighet kan bemästras; regimen kan starta en avledande konflikt, regimen kan införa reformer för att stilla missnöjet eller regimen kan kväsa den tilltagande missbelåtenheten.¹⁰ Falklandskriget framförs ofta som arketyper av avledande konflikter och att juntan gjorde ett medvetet val för att stilla det stigande missnöjet i Argentina och därtill återställa förtroendet för regimen. Dock föreligger en oenighet om huruvida denna konflikts drivkrafter är entydig med att ledare rutinmässigt distraherar befolkningen vid intern orolighet med avledande konflikter. Enligt Oakes finns ingen klar regelbundenhet mellan interna oroligheter och externa aggressioner. Oakes framför därmed tre beslutsgrundande faktorer för att inleda en avledande konflikt; *motivation* – den avledande konflikten blir troligen vald framför reformer och kuvande handlingar när staten står inför en ökande intern orolighet. *Inhemska begränsningar* – statens resurser är begränsade på grund av statens låga extraktionsförmåga samt när oppositionen kräver radikala politiska eller ekonomiska reformer. *Tillfälle* – när staten ser ett tillfälle som uppfattas ha låg kostnad och är ett inhemskt populärt mål.¹¹

Oakes avslutar med att avledande konflikter oftast misslyckas, men ju mer instabil situationen blir internt, desto färre alternativ finns att tillgå. I en sådan situation ses statens passivitet som en säker maktmarginalisering, medan spelande genom krigföring kan omvända situationen till något eftersträvansvärt. Samtidigt som staten vet att en militär förlust kan leda till slutet för regimen, kan de upprörda demonstranterna utanför presidentpalatsen betyda samma sak. Inhemsk oro är dock en förutsättning för en avledande konflikt. En sådan oro kan karaktäriseras av en fundamental utmaning för statens fortsatta legitimitet, kapacitet eller till och med dess överlevnad, vilket de europeiska kommunistledarna upptäckte i slutet på 1980-talet. Oakes framför även att staten kan inleda avledande konflikter med syftet att distrahera folket från sociala, politiska eller ekonomiska problem. Det kan även handla om att samla befolkningen bakom regeringen genom att piska upp en nationalistisk stämning. Statens ledning kan även skylla sina tillkortakommanden på en extern aktör eller inleda avledande

---

¹⁰ Oakes, Amy, "Diversionary War and Argentina's Invasion of the Falklands Islands", Security Studies 15, no. 3, 2006, s. 431.

¹¹ Ibid., s. 431-432.

konflikter genom att påvisa sin kraft i utrikespolitiken efter en rad inhemska politiska misslyckanden.¹²

Kanadensaren David A. Welch undersöker rollen av principer och övertygelser vid beslutsfattande. Welch menar att forskare inom internationell politik kan lära av psykologin och dess forskning. Den kan bidra till förståelse av ett skeende, beteende och omdöme. Han kategoriserar tre perspektiv som illustrerar varför vissa beslut fattas; *kognitiv psykologi, motivation* och *moral*.¹³ Welch hävdar motsatsen jämfört med vad företrädare för avledande konflikter framför – målet för den argentinska juntan var *inte* att avleda befolkningens missnöje kring misslyckad ekonomi och politik. Det handlade snarare om att med moraliska förtecken och sann uppriktighet, en gång för alla, återta vad de betraktat som sitt. Welch beskriver att när vi antar att statsledare är rationella, menar vi oftast att de har klara och tydliga preferenser samt att de utvärderar och jämför kostnader och fördelar av de alternativ de har att välja mellan, för att slutligen välja det alternativ med det högst förväntade värdet. Den *kognitiva psykologin* förklarar skillnaderna i det rationella valet (rational choice) genom att via ett filter betrakta hur individer processar sin information samt vilka regler de har för att vidta passande åtgärder på ett komplext problem. Förförståelse är viktig, men kan även leda till att vissa antaganden favoriseras framför andra. Ett exempel är att Sovjetunionen ansågs agera opportunistiskt och expansionistiskt under kalla kriget, vilket sågs som normativt trots att de egentligen agerade defensivt. *Motivationen* beskriver fel i bedömningar utifrån de mänskliga behoven. Det kan avse behovet att undvika fara, skam, skuld, självkänsla, egna prestationer och kontroll.¹⁴

Den sista delen som Welch lyfter fram är *moral*. Han menar att människan har en medfödd moralisk kompass. Över tid kan andras beteenden studeras för att bedöma huruvida agerandet passar in i ens egen uppfattning om vad som är bra och rättvist. När det inte överensstämmer kan beteendet hos individen påverkas kraftfullt, vilket kan medföra ett irrationellt beteende. Här finns en fara för ett högre risktagande, en

---

¹² Oakes, "Diversionary War and Argentina's Invasion of the Falklands Islands", s. 433.

¹³ Welch, "Remember the Falklands? Missed Lessons of a Misunderstood War", s. 499.

¹⁴ Ibid., s. 501-502.

dominerande kärvhet med ett kategoriskt agerande, mindre benägenhet att kompromissa samt en försämrad hotuppfattning.¹⁵

Syftet med att dessa två aktörsperspektiv återfinns i undersökningen är dels att de anger skilda upphov och teoretiska grunder för vilka drivkrafter juntan kan ha haft och dels för att påvisa vad som forskningsmässigt studerats tidigare inom ämnesområdet. Till detta fånga upp drivkrafter med Allison's teorier som de inte omhändertar i sin forskning. Ingen av dem liknar Allison's förklaringsmodeller i fråga om att systematiserat åstadkomma slutsatser med stöd av nivåindelade förklaringsmodeller. Likväl kan samtliga tre teoretiska betraktelsesätt komma fram till underbyggda motiv och rimliga konklusioner rörande militärjuntans drivkrafter att invadera Falklandsöarna, men var och en ur sitt egna perspektiv. Ur ett vetenskapligt hänseende kan sannolikt undersökningens reliabilitet och därmed tydandet av verklighetens sanningshalt åstadkommas genom att använda samtliga teoretiska perspektiv, men givet undersökningens omfattning kan enbart ett av de tre perspektiven omhändertas. Dock kommer de två återstående perspektiven att diskuteras i den avslutande diskussionen i kapitel fem tillsammans med de resultat som framkommit med stöd av Allison's teori-bildning i syfte att identifiera styrkor och svagheter perspektiven emellan.

1.6 Disposition

I det första kapitlet ges en kortare kontextuell inledning av det studerade ämnesområdet med problemformulering, undersökningens syfte samt frågeställningar. I kapitlet återfinns även avgränsningar, studerat material, källkritisk diskussion, tidigare forskning och en definition av undersökningens centrala begrepp. I *kapitel två* återfinns den valda teoribildningen med Allison's förklaringsmodeller samt en operationalisering av dessa. Här diskuteras även kritik riktad mot Allison's teorier. I *kapitel tre* beskrivs undersökningens metod och tillvägagångssätt. Inom ramen för *kapitel fyra* används Allison's förklaringsmodeller som ett analytiskt nät för att bearbeta det empiriska materialet. I *kapitel fem* konkluderas undersökningen till en rad slutsatser om drivkrafterna bakom militärjuntans invasion av Falklandsöarna och klarlägga vilken

---

¹⁵ Welch, "Remember the Falklands? Missed Lessons of a Misunderstood War", s. 503.

teoretisk modell som har den tydligaste förklaringskraften. I kapitlet ges även förslag på vidare forskning inom ämnesområdet. I *kapitel sex* återfinns litteraturförteckningen.

1.7 Centrala begrepp

Drivkrafter – drivkrafter för förändring utgår från en motivation och en vilja att utvärda en omställning – exempelvis ett förändrat ledarskap där den nya ledningen har förmågan att etablera nya visioner samt att få sina anslutna att dela dessa. Till detta kommer förmågan att mobilisera energi och engagemang för att förverkliga dem. Utlösande förhållanden för drivkrafter är ofta känslan av missnöje inom organisationen och därtill framväxten av nya och dittills otillfredsställda behov. Drivkrafter genereras ur en uppfattning av kris och hot riktat mot egna organisationen. Utlösande händelser kan exempelvis vara olyckor, ekonomisk recession eller innovationer hos konkurrenter, men kan även härledas till egna tekniska genombrott.¹⁶

Varför stater går i krig och förklaringar till krig – två rationella förklaringar och argument till varför krig uppstår mellan stater kan härledas till att forskningen ofta kommer till slutledningen att kriget är ett rationellt alternativ utifrån att de förväntade fördelarna anses större än de förväntade kostnaderna. Den andra förklaringen kan föras samman till det dominerande paradigmet i teoribildningen kring internationella relationer, neorealism, vilken beskriver att orsakerna till krig istället härleds till bristerna i den mänskliga naturen eller hos stater, istället för i det internationella systemet. Baserat på det faktum att krig är kostsamt och riskfyllt så förutsätts det att överenskommelser mellan rationella stater träffas istället för krigföring. Den traditionella uppfattningen är dock att stater ofta hamnar i ett dödläge, kriget blir en realitet då man inte kan komma överens i en förhandling. Även rationella stater är emellanåt oförmögna att förhandla samt dessutom inkapabla att upprätthålla en sluten överenskommelse.¹⁷

---

¹⁶ Levy, Amir, "Second-Order Planned Change: Definition and Conceptualization", *Organizational Dynamics*, vol. no 15, issue 1, 1986, s. 12-13.

¹⁷ Fearon, James D, "Rationalist Explanations for War", *International Organization*, vol. 49, issue 3, summer 1995, s. 379-380 och 409-410.

2. Teori

2.1 Graham Allisons förklaringsmodeller

Allison skrev 1971 den bästsäljande boken *Essence of Decision – Explaining the Cuban Missile Crisis*, vilken omarbetades tillsammans med Philip Zelikow till en nyare utgåva 1999.

I boken beskriver Allison att konceptuella modeller (förklaringsmodeller)¹⁸ inte bara bestämmer storleken på maskorna i det nät vilket används för fisket, utan det hjälper även fiskaren/forskaren att välja plats för fisket/forskningen samt det djup som är relevant för den fisk/det svar man vill komma åt. Detta, menar Allison, kan bidra i forskningsarbetet och där likna empirin med fiskar och nätet som ett ändamålsenligt sätt att fånga det material som kan ge svar på undersökningens frågeställningar.¹⁹ Myntets baksida i undersökningar med förklaringsmodeller är tydlig. Genom att exempelvis använda tre modeller på en nivå kan dessa ge olika förklaringar på samma studerade fenomen. Detta är särskilt viktigt att beakta i forskning så att inte nätet missleder forskaren att "söka" efter sina relevanta svar. Allison beskriver förklaringsmodellerna som linser vilka kan användas för att forskaren skall kunna betrakta fenomenet ur olika perspektiv. Där finns också fördelarna med förklaringsmodeller i en undersökning – att på ett systematiserat och noga överlagt tillvägagångssätt bearbeta tillgängligt material utefter en strukturerad form. Allison ger dock inget sken av att dessa förklaringsmodeller kan ge alla svar, eftersom det finns mängder av osäkerheter i en händelse. Genom att använda förklaringsmodellernas linser kan forskaren få hjälp med att bedöma vad som är relevant.²⁰

I sin teori lyfter Allison fram tre förklaringsmodeller. Den första modellen kallas *The Rational Actor*, den andra *Organizational Behavior* och den tredje *Governmental Politics*.²¹ Förklaringsmodellerna är mer än bara synvinklar och angreppssätt. Individuellt består de av ett kluster med antaganden och kategorier som påverkar forskarens arbete med hur frågan formuleras, var belägg kan hittas samt hur svaret kan

---

¹⁸ Författarens definition.

¹⁹ Allison & Zelikow, *Essence of Decision*, s. 4.

²⁰ Ibid., s. 387-388.

²¹ Ibid., s. 4-5.

skapas.²² Allison ser förklaringsmodellerna som ett komplement till varandra där var och en har olika uppgifter samt bidrar med olika perspektiv. Modellerna kan i sin utformning bidra till att identifiera det orsakssamband som avgör ett utfall.²³

- I. *The Rational Actor* – Modellen beskriver hur ett fenomen eller händelse får en rationellt tänkande aktör att agera på ett särskilt vis utifrån sina givna målsättningar och beräknade konsekvenser, samt vilka valbara alternativ som finns till hands.²⁴
- II. *Organizational Behavior* – Modellen förklarar hur den aktuella organisationen agerar vid ett givet tillfälle beroende på dess konstellation samt vilka standardiserade procedurer och processer som styr organisationen. Besluten är inte grundade på enskilda individers ståndpunkter.²⁵
- III. *Governmental Politics* – Modellen sätter enskilda individer som är centrala i agerandet och beslutsfattandet i fokus. Här finns inslag av köpslående, intern konkurrens och det är individens personliga målsättning som styr framför organisationens.²⁶

För att begripa ett fenomen, förklarar Allison, skall flera förklaringsmodeller helst överlappas för att skapa en så god förståelse som möjligt. Genom att bara använda den första modellen kan inte ett tillräckligt svar ges, men i kombination med den andra och/eller den tredje modellen kan en tydligare och mer precis förklaring åstadkommas. Den första modellen ger en bred uppfattning av en händelse som formar mönster till en helhet. Den andra modellen åskådliggör organisatoriska rutiner som producerar information och valbara alternativ. Den tredje modellen koncentrerar sig på individers konkurrerande uppfattningar och preferenser.²⁷

---

²² Allison & Zelikow, *Essence of Decision*, s. 379.

²³ Ibid., s. 392.

²⁴ Ibid., s. 15-16.

²⁵ Ibid., s. 143-144.

²⁶ Ibid., s. 255.

²⁷ Ibid., s. 389-392.

Vid val av modeller görs alltid ett avlägsnande av information, men modeller har fördelen att vara utrustade med klart uttalade premisser vilka kan fungera som en objektiv kontrollstation av de genererade slutsatserna. Modeller kan upptäcka sammanhang och förhållanden som annars riskerar att bli förtäckta och inte bli en naturlig och betydelsefull del i undersökningen.²⁸

Utifrån undersökningens perspektiv och relevanta framdrivning, så ter sig den första modellen, *det rationella aktörsperspektivet*, samt den tredje modellen, *det interna maktkampsperspektivet*, som de två mest ändamålsenliga förklaringsmodellerna. Grundvalen för dessa motiv är att den andra modellen *Organizational Behavior* inte har en tillräckligt bärande förklaringskraft och därmed inte ses relevant då Argentina under aktuell period leddes av en instabil militärjunta. Med det beskrivet kommer inte en junta, i denna undersökning, likställas med en stat som regeras som en entydig och homogen aktör. För att den andra modellen ska få god respons fordras att det är en ledande organisation som fungerar som en enhet i en tydlig hierarki med utvecklade och gemensamma beslutsprocesser inom organisationen. Den argentinska militärjuntas konstitution under den studerade tidsperioden domineras av turbulens och individuella maktanspråk, vilket gör att *det interna maktkampsperspektivet* förefaller vara mer betydelsebärande i fråga om att analysera juntans drivkrafter jämfört med *Organizational Behavior*. Det rationella aktörsperspektivet väljs, som Allison beskriver ovan, för att den ger en bred uppfattning av ett fenomen som formar mönster till en helhet, vilket kan ses som en förutsättning för undersökningens fundament och framdrivning.

2.1.1 Det rationella aktörsperspektivet

I det rationella aktörsperspektivet är det staten som aktör som studeras. Statens beslutsfattande och agerande är valt utifrån en beräknad lösning på ett strategiskt problem. Till respektive lösning på ett problem finns en klar bild av vad målsättningen med ett agerande var samt hur aktörens handlande såg ut. I detta perspektiv skall aktörens handlande ses som en enda vilja samt där effektoptimering eftersträvas i de beslut som fattas.²⁹

---

²⁸ Kjeldstadli, Knut, *Det förflutna är inte vad det en gång var*, (Lund: Studentlitteratur, 1998), s. 149.

²⁹ Allison & Zelikow, *Essence of Decision*, s. 15.

Vid studiet av staten återfinns *fyra* konceptuella faktorer kopplade till det rationella aktörsperspektivet:

- *Mål och målsättningar*
- *Alternativ*
- *Konsekvenser*
- *Val*

Mål och målsättningar kan förstås som statens intressen, värden och prioriteringar. *Alternativen* är kopplade till de rådande valmöjligheter staten ställs inför. Till vart och ett av dessa alternativ återfinns såväl positiva som negativa *konsekvenser* kopplade för ett ställningstagande av staten. Det alternativ staten beslutar sig för medför att konsekvenserna verkställs. *Valet*, det rationella valet, mellan de alternativ staten ställs inför, genomförs med bakgrund i att välja det alternativ vars konsekvenser tydligast bär mot statens målsättningar.³⁰

Med bakgrund till ovan nämnda resonemang låter Allison beskriva och föreslå fem frågeställningar som stöd för vidare utforskning av det rationella aktörsperspektivet:

1. *Vilka är omständigheterna, eller uppfattade omständigheterna, som staten ser som hot eller möjligheter?*
2. *Vilka är statens målsättningar?*
3. *Vilka är alternativen, eller uppfattade alternativen, staten har att hantera – vilka är dess handlingsalternativ?*
4. *Vilka strategiska kostnader och fördelar är respektive handlingsalternativ förenat med?*
5. *Vilket är det bästa alternativet givet de rådande omständigheterna?*³¹

I denna undersökning är det Argentinas militärjunta (1976-1982) som studeras i fråga om aktör. För att omsätta frågeställningarna till denna undersökning måste de

---

³⁰ Allison & Zelikow, *Essence of Decision*, s. 18.

³¹ *Ibid.*, s. 389-390.

operationaliseras för att motsvara undersökningens syfte. Dessa operationaliserade frågeställningar kan nu ses som det analytiska nät, vilket empirin skall betraktas genom:

1. *Vilka omständigheter såg militärjuntan som hot eller möjligheter avseende en invasion av Falklandsöarna?*
2. *Vilka var militärjuntans målsättningar med att invadera Falklandsöarna?*
3. *Vilka handlingsalternativ ansåg sig militärjuntan ha?*
4. *Vilka strategiska fördelar och konsekvenser ansåg sig militärjuntan ha med en invasion av Falklandsöarna?*
5. *Vilket alternativ uppfattades vara det bästa för militärjuntan i fråga om en invasion?*

För att möjliggöra ett mätbart utfall av de bägge förklaringsmodellerna kommer ett utgångsläge presenteras. Här visas, det av författaren förväntande, utfallet (normen) av respektive modell – givet att förklaringskraften i modellen är att betrakta som god. Det huvudsakliga syftet med uppställningen är att kunna värdera modellernas förklaringskraft efter den empiriska bearbetningen.

	Normativt utfallsantagande för det rationella aktörsperspektivet
1	Militärjuntan kommer inte att invadera Falklandsöarna eftersom Storbritannien är en stormakt
2	Militärjuntan har en klar bild över sina egna styrkor och svagheter kapacitetsmässigt och agerar förnuftigt efter detta
3	Militärjuntan har en god omvärldsuppfattning och fattar logiskt grundade beslut utifrån detta
4	Militärjuntan agerar enhetligt efter en gemensam vilja och har en ömsesidig syn på dess målsättningar
5	Militärjuntan har en god uppfattning om vad dess agerande betyder i termer av hot och risker för dem själva

Figur 1. Bilden visar författarens utgångsläge och norm för en rationell aktör baserad på Allison's definition av densamma.

2.1.2 Det interna maktkampsperspektivet

I det interna maktkampsperspektivet beskriver Allison att en stat eller en organisations ledarskap inte kan ses som en entydig helhet, utan dess funktion baseras på enskilda individer, individualister, som tävlar och konkurrerar med varandra utefter personliga

fördelar, målsättningar och agendor. Utgångspunkten är att de individer som har makten är oeniga om vad som skall åstadkommas. Till skillnad från den första förklaringsmodellen, beskriver denna modell flera aktörer istället för en enhetlig aktör. I den interna maktkampen blir aktörerna spelare. Som spelare behöver de inte enbart stå för sig själva, utan kan även företräda en del av organisationen. I denna förklaringsmodell ses inte de övergripande målsättningarna som de alltså rådgivande, utan spelarna strävar efter personliga fördelar och sätter sin egen viljeyttring främst. Med flera viljor och målsättningar blir ett rationellt beslut istället till en fråga om maktkamp, köpslående och förhandling mellan spelarna.³²

Allison förklarar vidare att personligheten hos de spelare som förekommer i maktkampen är central och kan ses som kärnan i det interna maktkampsperspektivet.³³ För att kunna förstå och därtill förklara ett beslut fattat av dessa aktörer, är det nödvändigt att identifiera de aktörer som varit beslutande samt hur diskursen har förts.

Sammantaget kan detta bidra till att förmedla en känsla för en eventuellt rådgivande öreda.³⁴ Spelarnas förförståelse är grundläggande vid rekommendationer inför beslut i termer av vad som bör åstadkommas samt vilka intressen som bör omhändertas. Till detta representerar spelarna ofta sin egen del av organisationen. Då spelarnas rekommendationer tar utgångspunkt i sin del av organisationen uppstår ofta motstridiga motiv. Nationens agerande är trots allt betydelsefullt och ett felaktigt beslut kan innebära oreparerbara skador.³⁵

Likt det rationella aktörsperspektivet förordar Allison en rad frågeställningar i syfte att fördjupa analysen. I denna förklaringsmodell lyfts *fyra* frågeställningar fram:

1. *Vilka spelare finns det? Vems synsätt och värderingar beaktas när alternativ och handling skapas?*
2. *Vilka faktorer bildar respektive spelares uppfattning, dennes föreslagna handlingsalternativ samt dennes ståndpunkt?*

---

³² Allison & Zelikow, *Essence of Decision*, s. 255-256.

³³ *Ibid.*, s. 297-298.

³⁴ *Ibid.*, s. 257.

³⁵ *Ibid.*, s. 256.

3. *Vilka faktorer har betydelse för respektive spelares påverkan avseende val och agerande?*
4. *Vilka kanaler/forum finns för den etablerade processen att mötas och jämföra uppfattningar och preferenser samt därtill lämna rekommendationer och fatta beslut?*³⁶

Likt den föregående förklaringsmodellen kommer även denna att operationaliseras:

1. *Vilka relevanta spelare återfinns i militärjuntan och på vilket sätt framstår de i fråga om synsätt och agerande inför invasionen av Falklandsöarna?*
2. *Vilka förhållanden bildar respektive spelare i militärjuntan rörande uppfattning och dennes föreslagna handlingsalternativ?*
3. *Vilka handlingsalternativ förordade respektive spelare i fråga om en invasion?*
4. *I vilka forum samlades de olika spelarna för delgivning av rekommendationer för militärjuntans prioriteringar och kommande beslut?*

För denna undersökning kan ännu en fråga anses vara relevant för att kunna påvisa en förklaringskraft; *vilken spelare gick med sitt förordade handlingsalternativ vinnande ur kampen?*

	Normativt utfallsantagande för det interna maktkampsperspektivet
1	En invasion av Falklandsöarna kan inte uteslutas
2	Inom militärjuntan präglas förhållandet av att personliga målsättningar har ett högre värde än kollektivets
3	Individerna är oeniga om vad som ska göras och åstadkommas
4	Inom militärjuntan går individerna bakom ryggen på sina rivaler i syfte att tillskansa sig fördelar
5	I militärjuntan förekommer såväl dolda som öppna kraftmätningar mellan individer

Figur 2. Bilden visar författarens utgångsläge och norm för en intern maktkamp baserad på Allison's definition av densamma.

---

³⁶ Allison & Zelikow, *Essence of Decision*, s. 390.

2.2 Kritik av Allison's teorier och motiv till val av teori

Författarna Jonathan Bendor och Thomas H Hammond är kritiska till Allison's förklaringsmodeller. Generellt anser de att det finns en spänning mellan ansatsen att förklara ett skeende, vilket är ett karaktäristiskt arbete för historiker, samt att skapa förklaringsmodeller, ett arbete signifikativt för en statsvetare. De finner det svårt att skapa ett verk som både kan omfatta samhällsvetenskaplig teoribildning samtidigt som den ska förklara ett historiskt fenomen.³⁷ Bendor och Hammond finner det rationella aktörsperspektivet för enkel i sin utformning avseende komplexiteten i beslutsteorierna samt att modellen bortser från viktiga strategiska interaktioner som sker stater emellan. Modellen kan vidareutvecklas för att bättre reflektera omständigheterna för beslutsfattare samt de val de står inför.³⁸ Det interna maktkampsperspektivet anses å andra sidan vara för komplex. De finner för många antaganden, variabler och relationer att ta hänsyn till. För att använda modellen bör den systematiska analysen förenklas.³⁹

Trots kritiken framförd ovan finns fördelaktiga motiv till att använda Allison's teorier och förklaringsmodeller i undersökningen. För det första är Allison's förklaringsmodeller framtagna för att förstå aktörers agerande och beslutsgrunder i en konflikt samt lämpar sig bra för en fallstudie.⁴⁰ För det andra kan stöd av förklaringsmodeller formge forskningen till att mer precist kunna koppla det empiriska underlaget till relevanta slutsatser. För det tredje och givet modellernas inneboende komplexitet utgör det rationella aktörsperspektivet en logisk och grundläggande bild rörande den argentinska militärjuntans agerande under avsedd tidsperiod. För att överhuvudtaget kunna begripa militärjuntans motiv återfinns huvudsakliga och ändamålsenliga faktorer i förklaringsmodellen som *mål och målsättningar, alternativ, konsekvenser* och *val*, vilket kan ta den här forskningen vidare. Avslutningsvis och för det fjärde används enbart Allison's frågeställningar i det interna maktkampsperspektivet, vilka har operationaliserats för att svara mot arbetets syfte och därigenom motverka den inneboende komplexiteten i förklaringsmodellen som Bendor och Hammond invänder sig emot.

---

³⁷ Bendor, Jonathan & Hammond, Thomas H, "Rethinking Allison's Models", *The American Political Science Review*, vol. 86, no. 2, June 1992, s. 318.

³⁸ *Ibid.*, s. 305.

³⁹ *Ibid.*, s. 314.

⁴⁰ Yin, Robert K, *Case Study Research: Design and Methods*, 4. ed., (London: Sage Publications, 2009). s. 6-7.

3. Metod

Detta är en kvalitativ fallstudie över den argentinska militärjuntans drivkrafter som ämnar pröva förklaringskraften i de två teoretiska perspektiven, det rationella aktörs-perspektivet och det interna maktkampsperspektivet, med ett empiriskt underlag där militärjuntans drivkrafter studeras. Allison beskriver ovan att förklaringsmodellerna fungerar som ett verktyg att förstå ett händelseförlopp och genom detta öka förståelsen kring ett fenomen. Denna undersökning kommer att beskriva ett händelseförlopp, men framför allt betrakta de två förklaringsmodellerna som *separata* i den bemärkelsen att använda dess inneboende betraktelseperspektiv på samma fenomen, militärjuntans drivkrafter, och urskilja förklaringskraften perspektiven emellan.

Metodologiskt lämpar sig en fallstudie bra i en undersökning som denna då den bidrar till att kunna gå djupare inom en given tidsperiod samt förstå fenomenets komplexitet och specifika kännetecken. Fallstudien tar även hänsyn till sociala relationer och dess processer, vilket är ändamålsenligt då militärjuntans spelare kommer att studeras närmare.⁴¹ Metodkritiken gentemot fallstudier som metod kan härledas till problematiken att trovärdigt kunna göra en generalisering av resultatet. För att kunna möta detta bör det enskilda fallet, militärjuntans drivkrafter, betraktas som ett exempel vilket ingår i en bredare kategori av jämförliga fall. Till detta är det egna fallets resultat beroende av i hur stor grad fallstudien överensstämmer med andra liknande fall.⁴² Detta bör beaktas avseende den externa validiteten i fråga om huruvida resultatet kan generaliseras till andra händelser och fenomen.⁴³

3.1 Metoddiskussion

En kvalitativ ansats lämpar sig bra för denna undersökning då ändamålet är att förstå militärjuntans drivkrafter och beslutsfattande inför kriget. Med den kvalitativa utgångspunkten ges även kunskap att förstå aktörens bevekelsegrunder på djupet samt att det under arbetets gång kan ske en identifiering av nya idéer som driver forskningen

---

⁴¹ Denscombe, Martyn, *Forskningshandboken – för småskaliga forskningsobjekt inom samhällsvetenskapen*, (Lund: Studentlitteratur AB, 2009), s. 60-62.

⁴² Ibid., s. 68-72.

⁴³ Johannessen Asbjörn & Tufte, Per Arne, *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*, (Malmö: Liber AB, 2013), s. 259.

ytterligare framåt.⁴⁴ Angreppssättet med att teoriprovande studera Allison's två förklaringsmodeller skapar en deduktiv ansats. Med det deduktiva angreppssättet utgår arbetet från teoretiska antaganden där empiriska förhållanden studeras. Undersökningen bygger på operationaliserade frågor och normativa utfallsantaganden baserade på Allison's teori. Med empirisk analys utgörs arbetet av att försöka falsifiera eller verifiera förklaringsmodellernas bärande förmåga. Undersökningen hade likväl kunnat genomföras induktivt. Skillnaden mellan den ovanstående metoden och denna är främst att forskaren utgår från en analys av empirin och efter systematisering av materialet söker dra generella slutsatser, hitta mönster och i förlängningen formulera teorier.⁴⁵ Det induktiva förhållningssättet används primärt inom historieforskning och har en mer beskrivande karaktär om hur sakers tillstånd var samt har svårigheter, jämfört med en deduktiv ansats, att kunna ge svar på *varför* det hände.⁴⁶ Då denna undersökning syftar till att förstå vad som hände och varför den argentinska militärjuntan agerade som den gjorde under de förutsättningar som för tillfället rådde, förefaller valet av en deduktiv ansats vara mest relevant. Ur ett metodkritiskt hänseende är en av de tydligaste nackdelarna med att använda en deduktiv ansats tillsammans med generellt hållna förklaringsmodeller, att svaren som genereras kommer att svara enbart på de frågor som ställs. Fördelen är att svaren blir mer precisa, men likväl blir nackdelarna tydliga, då händelsevis annan information och andra relevanta faktorer slipper igenom det analytiska nätet och därmed inte omhändertas.⁴⁷

Forskning utgörs i vissa stycken av den enskilda forskarens subjektiva förhållningssätt till det tillgängliga empiriska materialet och undersökningens utfall. Inte sällan kan andra resultat framkomma trots samma forskningsmässiga förutsättningar.⁴⁸ För att öka graden av intersubjektivitet i denna undersökning har tydliga avgränsningar presenterats, generellt hållna förklaringsmodeller har omarbetats till att bli mer specifika, för att mäta resultat finns ett normativt utfallsantagande tillgängligt,

---

⁴⁴ Hallenberg m.fl. *Om konsten att tänka, granska och skriva på ett vetenskapligt sätt*, (Stockholm: Försvarshögskolan, 2008), s. 14-15.

⁴⁵ Ibid., s. 11-12.

⁴⁶ Kjeldstadli, *Det förflutna är inte vad det en gång var*, s. 126.

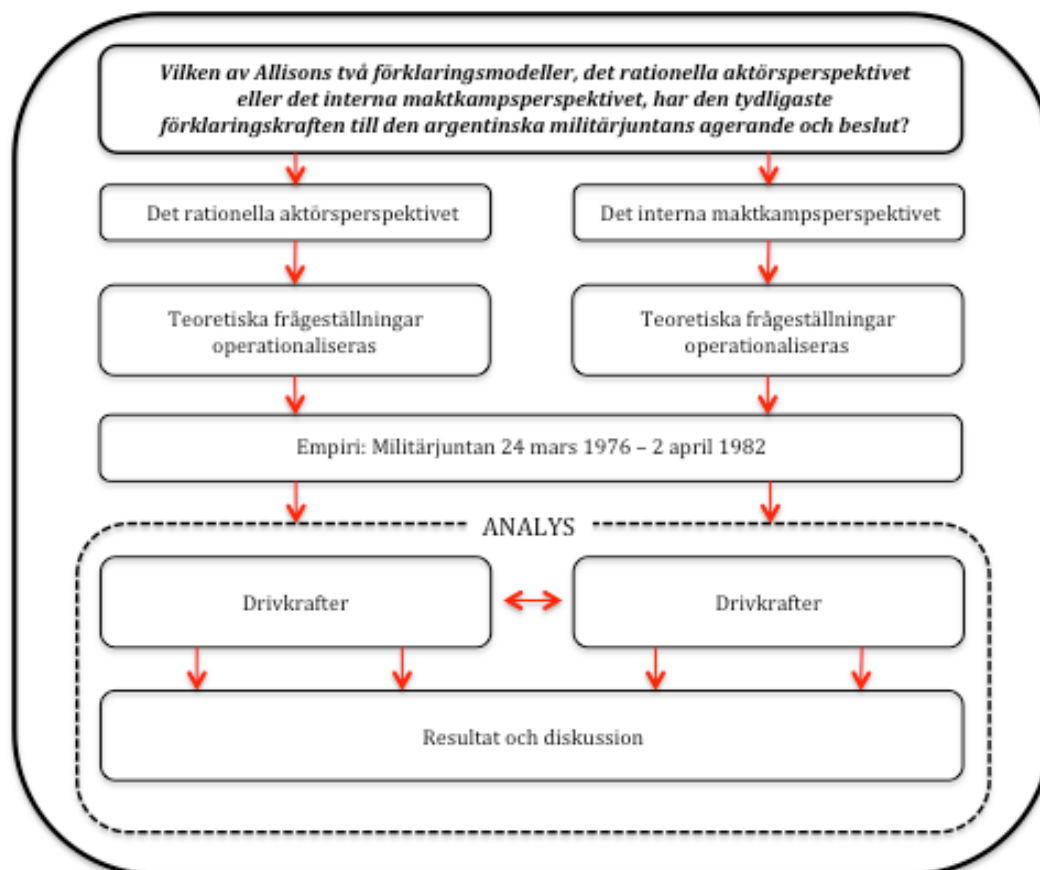
⁴⁷ Kjeldstadli, *Det förflutna är inte vad det en gång var*, s. 149 & Allison & Zelikow, *Essence of Decision*, s. 387-388.

⁴⁸ Johannessen Asbjörn & Tuft, Per Arne, *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*, (Malmö: Liber AB, 2013), s. 27-28.

ett transparent förhållningssätt gentemot använd data samt en grafisk figur över undersökningens arbetsprocess finns beskriven.

3.2 Undersökningens arbetsprocess

Inledningsvis kommer undersökningen efter en bakgrundsbeskrivning och problemformulering med forskningsfrågor ge exempel på tidigare forskning kopplat till ett argentinskt aktörsperspektiv. *Därefter* operationaliseras den valda teoribildningen för att passa undersökningens syfte. Undersökningens ansats är kvalitativ och bygger på en fallstudie. *Därefter* används det analytiska nätet för att studera och bearbeta relevant och källkritiskt hanterat empiriskt material. *Avslutningsvis* kommer undersökningen summeras genom att analysera svaren på de operationaliserade frågeställningarna och de normativa utfallsantagandena för att kunna fastställa vilken förklaringsmodell som har den tydligaste förklaringskraften, vilket utgör undersökningens huvudfråga.

Figur 3. Bilden visar författarens arbetsprocess av undersökningens genomförande.

4. Empiri

Detta kapitel avgränsas till att beskriva skeendet rent empiriskt med stöd av de operationaliserade frågeställningarna. Författarens analys, svar och slutsatser på desamma återfinns i nästkommande kapitel. Syftet med att hålla isär empiri och analys är till grund för undersökningens tydlighet och koherens.

4.1 Bakgrund om Falklandsöarna, dess ägandeskap och innebörd

Falklandsöarna består i huvudsak av två större öar; East Falkland (6682 km²) och West Falkland (5278 km²). Till detta kommer cirka 780 mindre öar runt omkring. Ögruppen är belägen i Sydatlanten cirka 400 km österut från Argentinas fastland. Till ögruppen hör även öarna South Georgia och South Sandwich Islands vilka befinner sig 1 300 km och 2 100 km österut från Argentinas fastland.⁴⁹

Figur 4. Falklandsöarnas geografiska belägenhet i förhållande till Argentina och Storbritannien.⁵⁰

Såväl Argentina som Storbritannien försöker rättfärdiga sitt anspråk till Falklandsöarna genom att måla upp en komplex historia över vem som egentligen upptäckte öarna först.

⁴⁹ Freedman, *The Official History of the Falklands Campaign*, s 1.

⁵⁰ Gilbert, Dave, "Argentina presses claim to Falkland Islands, accusing UK of colonialism", *CNN*, 2013-01-04, <http://edition.cnn.com/2013/01/03/world/europe/argentina-falklands-letter/> (hämtad 2014-05-15 kl. 12.29).

Argentina hävdar upptäckt i början av 1500-talet, medan britterna försöker tillskriva upptäckten till slutet av 1500-talet. Konflikten startar redan här. Under tiden fram till den 3 januari 1833 då den brittiska flaggan slutligen hissades, har även Frankrike och Spanien försökt tillstyrka sin äganderätt av Falklandsöarna, dock utan framgång.⁵¹ Turerna har liksom intressenterna varit många och ägandeskapet har inte varit helt oproblematiskt. En internationell domstol har aldrig prövat fallet rörande en brittisk besittning. 1984 utkom en brittisk rapport vilken inte utgjorde något stöd för ett brittiskt anspråk som *de facto* hade legat till grund att gå i krig för. Slutsatsen blev att man inte kunde nå en kategorisk slutsats kring den juridiska giltigheten avseende anspråken för vare sig Storbritannien eller Argentina.⁵²

Ur ett tidigt brittiskt perspektiv föll sig besittningen av Falklandsöarna naturlig då ögruppen kom att bli ännu en av Storbritanniens imperiums posteringsar för att kunna upprätthålla kontroll av sjövägarna. Exempel på andra utposter som är eller har varit under brittisk kontroll är Hong Kong, Gibraltar, Singapore och Aden. Falklandsöarna skulle fungera som en brittisk utpost för kontroll av passager runt Kap Horn. Dock minskade utpostens betydelse då Panamakanalen mellan Nordamerika och Sydamerika byggdes vilken förenar Stilla Havet med Atlanten.⁵³

Trots att kriget om Falklandsöarna 1982 satte saker på sin spets för bägge nationerna, fanns paradoxalt nog tendenser i Storbritannien under tidigt 1980-tal som tydde på att eventuellt inleda förhandlingar med Argentina rörande ett överlåtande av Falklandsöarna. Bakgrunden till dessa tendenser var inbromsningen av det brittiska imperiets utbredning samt behovet av en kraftsamling av väpnade styrkor till understöd för Natos styrkor i Europa.⁵⁴

4.2 Triangeldramat med Argentina som förlorare

För att kunna förstå bakomliggande faktorer till konflikten om Falklandsöarna 1982, bör ett essentiellt perspektiv klargöras kring de förekommande internationella relationerna.

---

⁵¹ Freedman, *The Official History of the Falklands Campaign*, Vol. 1. s. 4-6.

⁵² *Ibid.*, s 1-2.

⁵³ Thornton, Richard. C, *The Falkland Sting*, (Dulles: Brassey's, Inc., 1998), s. xiv.

⁵⁴ *Ibid.*, s. xvi.

Det är primärt relationen mellan å ena sidan Argentina och å andra sidan Storbritannien och USA som avses.

Militärjuntan försökte 1978 i all hemlighet skaffa kärnvapenkapacitet under radarn för dess kärnkraftsutvecklingsprogram.⁵⁵ Bakgrunden var rivalen Brasiliens skapande av ett kärnkraftsprogram 1975, där en utveckling av kärnvapen inte kunde uteslutas. Ur ett argentinskt perspektiv kunde detta medföra en ofördelaktig utveckling mot Brasiliens hegemoni i Sydamerika. Militärjuntans beslut att anskaffa kärnvapen skulle inte bara förbättra Argentinas förmåga till en mer kraftfull utrikespolitisk retorik, det skulle dessutom bidra till en mer avskräckande militär förmåga samt möjlighet att köpa tid i en eventuell förhandlingssituation med Storbritannien. Argentinska kärnvapen skulle även få en positiv inverkan på det inrikespolitiska planet. Det amerikanska underrättelseorganet *Defense Intelligence Agency* bedömde att Argentina kunde ha operativ kärnvapenkapacitet kring slutet av 1982.⁵⁶

Den amerikanska administrationen, under såväl presidenterna Jimmy Carter (1977-1981) som Ronald Reagan (1981-1989),⁵⁷ kunde identifiera två problemområden kopplade till den uppseglande konflikten om Falklandsöarna; den viktiga partnern Storbritannien och dess premiärminister Margaret Thatchers (1979-1990)⁵⁸ drastiskt dalande popularitet i hemlandet. Det *andra* faktumet var att Argentina hade en klar intention att skapa sig fördelar med kärnvapen. Trots att både Carter och Reagan genomförde konstruktiva dialoger med en omfamnande attityd i hopp om ett bättre förhållande mellan USA och Argentina, lyckades man inte fullt ut att få militärjuntan avstå dess intention med framställningen.⁵⁹ I och med detta kom Argentina att ställas mot Storbritannien, där USA agerade regissör, med *två* underliggande syften.

Det *första* syftet med att ställa länderna mot varandra var att störta militärjuntan genom att framtvinga en konflikt med Storbritannien om Falklandsöarna. En militär förlust

---

⁵⁵ Thornton, *The Falkland Sting*, s. xvi.

⁵⁶ *Ibid.*, s. xv.

⁵⁷ The United States of America, The White House, <http://www.whitehouse.gov/about/presidents> (hämtad 140506 kl. 15.37).

⁵⁸ United Kingdom, Government, <https://www.gov.uk/government/history/past-prime-ministers> (hämtad 140506 kl. 15.40).

⁵⁹ Thornton, *The Falkland Sting*, s. 53.

skulle undergräva militärjuntans förmåga att leda landet och därmed bli ersatt av en civil regering. Då skulle civila lagar träda i kraft och utvecklingen av kärnvapen skulle helst försenas, eller ännu bättre, avbrytas helt. Det *andra* syftet var att med en brittisk seger förstärka det för USA så viktiga partnerskapet med Storbritannien, reparera Thatchers ställning i hemlandet samt försäkra sig om att hon skulle bli omvald som premiärminister vid nästa val, vilket hon även blev.⁶⁰

Triangelndramat med Argentina som förlorare kom att bli ett spel med öppna och slutna kort från samtliga parter. Det kom även att bli en spiral av negativa händelser som avsiktligt och oavsiktligt, från en mängd aktörer och individer, slutligen resulterade i det yttersta – kriget om Falklandsöarna. Graden av vilseledning kommer att fördjupas ytterligare i nästkommande avsnitt.

4.3 Den argentinska militärjuntan – ur det rationella aktörsperspektivet

Detta avsnitt kommer redogöra för militärjuntans drivkrafter ur det rationella aktörsperspektivet. Genomförandet sker med stöd av de operationaliserade frågeställningarna som genererades i punkt 2.1.1:

1. *Vilka omständigheter såg militärjuntan som hot eller möjligheter avseende en invasion av Falklandsöarna?*
2. *Vilka var militärjuntans målsättningar med att invadera Falklandsöarna?*
3. *Vilka handlingsalternativ ansåg sig militärjuntan ha?*
4. *Vilka strategiska fördelar och konsekvenser ansåg sig militärjuntan ha med en invasion av Falklandsöarna?*
5. *Vilket alternativ uppfattades vara det bästa för militärjuntan i fråga om en invasion?*

---

⁶⁰ Thornton, *The Falkland Sting*, s. xvii-xix.

4.3.1 Uppfattade hot och möjligheter

Inför en stundande invasion av Falklandsöarna fanns inga tydliga hot riktat mot militärjuntan. Däremot, och i termer av interna hot och begränsningar inför en invasion, var den argentinska armén var på sin svagaste och mest kritiska punkt utifrån sin årliga utbildningscykel av värnpliktiga. Ingen mobilisering hade hitintills skett och det skulle ta tid att få dem i tjänst. Vapensystem beställda från Frankrike, Västtyskland och Israel hade inte exporterats. Av 14 beställda Super Étendard-stridsflyg med Exocet-robotar hade enbart fem inkompleta flygplan levererats. Från Frankrike väntades tre fregatter, Mirage-stridsflyg, helikoptrar och sjömålsrobotar. Från Västtyskland väntades fyra jagare, fyra dieselubåtar och två robotbåtar. Inget av detta var tillgängligt vid tiden inför invasionen 1982.⁶¹

I termer av möjligheter såg militärjuntan att en invasion av Falklandsöarna förhoppningsvis skulle innebära att britterna inte skulle svara upp mot aggressionen. Om britterna trots allt skulle omgruppera mot Sydatlanten, fanns möjligheterna att dra sig tillbaka alternativt ta striden på plats.⁶² I den rådande självbilden såg juntan framför sig att världssamfundet stod bakom dem i kampen samt att Storbritannien skulle förhålla sig passiva. Viceamiral Juan Lombardo, chef för de argentinska sjöoperationerna, ger uttryck för sina chefers reaktion på en brittisk motaktion:

*"They couldn't believe it. It seemed impossible that the British would go to so much trouble, to mobilize so many ships and modify so many merchant ships and liners over such a place as Malvinas."*⁶³

Föreställningen över att ha världssamfundet i ryggen grusades omgående då FN:s säkerhetsråd fördömde Argentinas handlingar med att utfärda resolution 502 den 2 april 1982 med utfallet tio mot ett.⁶⁴ Anledningen till att militärjuntan trodde sig ha FN på sin sida kan härledas till juntans framläggning av ett initiativ till säkerhetsrådet 1977, efter det första argentinska avancemanget mot Falklandsöarna och ön Thule (klargörs

---

⁶¹ Thornton, *The Falkland Sting*, s. 106-107.

⁶² Middlebrook, Martin, *The Argentine Fight for the Falklands*, (Barnsley: Pen & Sword Military Classics, 2003), s. 16.

⁶³ Ibid., s. 48.

⁶⁴ Ibid., s. 46-47.

under punkt 4.4.1). Resolutionen utföll då positivt och uttryckte tacksamhet för Argentinas försök till en process för att underlätta avkoloniseringen i området och uppmanade till ett påskyndande av förhandlingar om Falklandsöarna mellan Argentina och Storbritannien.⁶⁵ Juntans generella syn på FN, säkerhetsrådet och dess stöd, stod i kontrast mot att britterna var ett av de permanenta medlemsländerna. I andra frågor fick juntan förhoppningsvis se sitt stöd hos Kina med anledning av situationen med Hong Kong samt Sovjetunionen med anledning av dess konstanta opposition mot såväl USA som Storbritannien.⁶⁶

En av juntans viktigaste möjligheter för att överhuvudtaget lyckas med operationen mot Falklandsöarna var stödet från USA, om än som en neutral aktör och medlare. Stödet från USA kom likväl att bli minst lika viktigt för Storbritannien ju närmare krigsutbrottet man kom.⁶⁷

I juni 1981 förkunnade Storbritannien en stor förändring i sin försvarspolitik, vilken skulle innebära stora neddragningar för de marina stridskrafterna till förmån för den avskräckande effekten med de nya Trident-ubåtarna. Försvaret av Storbritannien skulle förstärkas och den brittiska flottan skulle ominriktas till en mer nationell uppgiftsställning samt att perifera områden nedprioriterades. Ett besked som mottogs mycket positivt ur ett argentinskt perspektiv då de ansåg att det bara var en tidsfråga innan kulminationspunkten var nådd och Storbritannien skulle vara redo för seriösa samtal.⁶⁸ Dock skulle den uppblussande konflikten i Sydatlanten få den brittiska administrationen att tänka om rörande sin marina kapacitet och dess uppgifter.⁶⁹

4.3.2 Militärjuntans målsättningar

Om man får tro argentinarna själva var det enda målet med en militär ockupation av Falklandsöarna att en gång för alla göra slut på den historiska orättvisan.⁷⁰ En annan av juntans målsättningar med en planerad invasion var inledningsvis inget annat än ett sätt

---

⁶⁵ Thornton, *The Falkland Sting*, s. 15.

⁶⁶ Welch, "Remember the Falklands? Missed Lessons of a Misunderstood War", s. 485.

⁶⁷ Thornton, *The Falkland Sting*, s. 113.

⁶⁸ Ibid., s. 65-66.

⁶⁹ Ibid., s. 107.

⁷⁰ Welch, "Remember the Falklands? Missed Lessons of a Misunderstood War", s. 484.

att skapa ett kraftfullt diplomatiskt förhandlingsläge gentemot Storbritannien. Eftersom 150-års jubileet av brittisk besittning skulle ske under januari 1983, ville juntan återta ögruppen före årsdagen. Den argentinska frustrationen var stor efter år av resultatlös förhandling med Storbritannien.⁷¹ Även geopolitiska överväganden kan läggas till juntans målsättningar, särskilt tillgången till Antarktis, även om det kan ses mer som ett rättfärdigande än ett motiv.⁷²

4.3.3 Militärjuntans handlingsalternativ

För militärjuntan kan främst *tre* handlingsalternativ identifieras. För det *första* kan den inhemska oroligheten i Argentina tillmätas ett handlingsalternativ med att avleda befolkningens missnöje. Från 1980 och tiden fram till invasionen 1982 led militärjuntan hårt av den alltmer tilltagande kritiken från civilbefolkningen i Argentina. En invasion skulle kunna bidra till att rikta om det inrikespolitiska fokuset med interna problem och istället sluta upp bakom gemensamma yttre utmaningar.⁷³ Det var tydligt att militärjuntan började tappa kraft. Vacklande ekonomi, kritiserande media och en ovilja från juntans sida att åstadkomma politiska kompromisser och minskning av maktutövning, ledde i mars 1982 till den största demonstrationen i Buenos Aires som den sittande regimen ditintills hade upplevt. Demonstrationen som genomfördes i protest mot juntan kunde dock överträffas av den folksamling, på samma torg, som förenades till förmån för juntan och dess invasion av Falklandsöarna 2 april 1982. Den här gången samlades man istället med en förenande känsla av broderskap.⁷⁴

För det *andra* och hur ett återtagande av Falklandsöarna skulle se ut var det dominerade tankesättet att etablera närvaro i den perifera arkipelagen och nyttja en utifrån-och-in princip, för att slutligen närma sig huvudöarna. Detta betydde i realiteten att från juntans maktövertagande 1976 sakta men säkert besätta ön Thule, belägen längst österut i ögruppen, via en forskningsstation som i lönnedom skulle användas i annat

---

⁷¹ Middlebrook, *The Argentine Fight for the Falklands*, s. 2.

⁷² Calvert, Susan & Peter, *Argentina: Political Culture and Instability*, (London: The MacMillan Press, 1989), s. 237.

⁷³ Ibid., s. 237.

⁷⁴ Nino, Carlos Santiago, *Radical Evil on Trial*, (Orwigsburg: Yale University, 1996), s. 60-61.

syfte. Handlingsalternativet och syftet var att stärka sina positioner samt att sakta förskjuta Storbritannien från Sydatlanten och Antarktis.⁷⁵

För det *tredje* och i termer av ambition med en invasion såg juntan sig ha två handlingsalternativ. Den militära ambitionen var inledningsvis låg i fråga om att landstiga på Falklandsöarna med en mindre styrka i syfte att skapa sig ett gynnsamt förhandlingsläge gentemot Storbritannien. Det var inte nödpat att försvara sina positioner mot en eventuell brittisk motaktion, utan syftet var uppnått med att embarkera en militär styrka inför en mer fruktsam förhandling. Det andra handlingsalternativet med militära enheter på Falklandsöarna var att besätta ögruppen med militär personal permanent för att invänta en civil förhandlingsprocess med en återintegration av ögruppen samt undvika en för britterna uppfattad symbolisk handling med ett argentinskt tillbakadragande.⁷⁶

4.3.4 De strategiska fördelarna och konsekvenserna

Under våren 1978 befann sig militärjuntan med ryggen mot väggen. Det fanns tre huvudsakliga utrikespolitiska problem att hantera; Brasiliens ansatser till att skaffa sig en kärnvapenkapacitet, den mångåriga konflikten med Chile rörande tre öar i Beaglekanalen mellan Argentina och Chile och konflikten om Falklandsöarna. Det var ur denna kontext militärjuntans strategiska debatt grundlade en serie av händelser, vilka slutligen skulle leda fram till kriget.⁷⁷ En strategisk fördel för juntan, med hänsyn till de utrikespolitiska problemen, uppkom efter beslutet våren 1978 att under sekretess bygga upp en kärnvapenkapacitet sprunget ur det publikt kända kärnkraftsprogrammet. Med detta som utgångspunkt kunde juntan ställa omvärlden med *fait accompli* – ett fullbordat faktum ingen kan bortse ifrån. Därigenom kunde även juntan hävda sig gentemot Brasilien med likställda förutsättningar samt skapa sig ett övertag gentemot Chile. Med kärnvapen såg juntan fördelarna med att kunna resonera med Storbritannien på lika villkor rörande Falklandsöarna.⁷⁸

---

⁷⁵ Thornton, *The Falkland Sting*, s. xvi.

⁷⁶ Middlebrook, *The Argentine Fight for the Falklands*, s. 4 och 16.

⁷⁷ Thornton, *The Falkland Sting*, s. 19.

⁷⁸ *Ibid.*, s. 20-21.

En konsekvens uppenbarade sig den 26 mars 1982 då juntan fattat sitt beslut att militärt agera mot Falklandsöarna. Prestigeförlusten att backa i ärendet var stor, särskilt nu när den argentinska pressen fått inblick om avsikten. Det kunde vara sista chansen att återta Falklandsöarna. Om juntan backade skulle ledningen av Argentina än mer försvåras med anledning av den oordning som rådde med det utbredda missnöjet. Juntan var väl medveten om de politiska konsekvenserna om de visade sig vara svaga inom ett område där de förväntades vara starka.⁷⁹

En tydlig konsekvens var att juntan utifrån sitt agerande inför invasionen kraftfullt underskattat såväl britternas som det internationella samfundets reaktion. Juntan ansåg att en operation mot Falklandsöarna, utan blodspillan och med syftet att skapa ett utmärkt förhandlingsläge gentemot britterna samt en utebliven brittisk motaktion, skulle medföra att världssamfundet fortfarande stod på deras sida i kampen.⁸⁰

I termer av strategiska fördelar med en invasion var tidpunkten viktig för juntan. En invasion måste ske vid den tidpunkt britterna hade mest svårigheter att replikera militärt, om de skulle anlända. På grund av den stränga vintern i området fanns två tydliga tidsfönster. Det första inföll i mitten av maj och det andra från september och framåt. Utöver dessa luckor fanns inga möjligheter till krigföring på grund av vädrets inverkan. Tiden till sjöss från Storbritannien till Sydatlanten bedömdes till tre veckor för ytfartyg och två veckor för kärnkraftsdrivna ubåtar. En argentinsk invasion planlades att genomföras den 20 maj 1982, en månad innan vinterns inträde. Detta skulle ge britterna minimalt med möjligheter att hinna omgruppera en större sjöburen styrka till Syd-atlanten.⁸¹

4.3.5 Det bästa alternativet

Sett ur juntans perspektiv var det bästa handlingsalternativet att invadera Falklandsöarna och att det inte skulle kunna betraktas som en symbolisk handling åtföljt av ett argentinskt tillbakadragande som en del av en diplomatiskt agerande. Givet förut-

---

⁷⁹ Freedman, Lawrence & Gamba-Stonehouse, Virginia, *Signals of War – The Falklands Conflict of 1982*, (Princeton: Princeton University Press, 1991), s. 68.

⁸⁰ Welch, "Remember the Falklands? Missed Lessons of a Misunderstood War", s. 484.

⁸¹ Thornton, *The Falkland Sting*, s. 83-84.

sättningarna att britterna inte skulle respondera skulle likväl de argentinska styrkorna vara beredda att ta upp kampen och försvara sig om motsatsen visade sig.⁸²

4.4 Den argentinska militärjuntan – ur det interna maktkampsperspektivet

I detta avsnitt kommer militärjuntans drivkrafter ur det interna maktkampsperspektivet att undersökas. Det kommer att genomföras med de för undersökningen konstruerade frågeställningarna i punkt 2.1.2:

1. *Vilka relevanta spelare återfinns i militärjuntan och på vilket sätt framstår de i fråga om synsätt och agerande inför invasionen av Falklandsöarna?*
2. *Vilka förhållanden bildar respektive spelare i militärjuntan rörande uppfattning och dennes föreslagna handlingsalternativ?*
3. *Vilka handlingsalternativ förordade respektive spelare i fråga om en invasion?*
4. *I vilka forum samlades de olika spelarna för delgivning av rekommendationer för militärjuntans prioriteringar och kommande beslut?*
5. *Vilken spelare gick med sitt förordade handlingsalternativ vinnande ur kampen?*

4.4.1 Spelarna i militärjuntan

De fanns tre nyckelspelare i upptakten till Falklandskriget – de tre presidenterna; general Jorge Videla (1976-1981), general Roberto Viola (1981-1981) och general Leopoldo Galtieri (1981-1982).⁸³ Kring dessa presidenter cirkulerade en mängd argentinska officerare i militärjuntan i takt med vem av dem som för tillfället hade makten och vilken beslutsinriktning det var fråga om.

Två tydliga grupperingar inom militärjuntan kunde under denna tid från 1976 till 1982 identifieras. Videla-Viola-fraktionen utgick från armén, där båda kom från infanteriet. Den andra fraktionen var även den sprungen ur armén med kavalleriofficeren och arméchefen Galtieri som dess företrädare. De mest framträdande diskurserna dem emellan

---

⁸² Middlebrook, *The Argentine Fight for the Falklands*, s. 16.

⁸³ Thornton, *The Falkland Sting*, s. 4,8 och 73.

fördes kring Argentinas strategiska val och den ständiga stötestenen om huruvida Argentina skulle återvända till ett demokratiskt valt och civilt styre.⁸⁴

Den 24 mars 1976 tog militärjuntan, under general Videla, makten genom en oblodig statskupp från den sista civila regeringen ledd av Isabela Perón, änka efter den tidigare presidenten Juan Perón. Videla lät uppföra en militärjunta bestående av tre ledande officerare, representanter från respektive försvarsgren (marinen, armén och flygvapnet) och ett kabinett om åtta officerare. Videla intog efter maktövertagandet 1976 en gradvis inställning för ett övertagande av Falklandsöarna med utifrån-och-in-perspektivet genom att besätta ön Thule 1977. Operationen misslyckades dock efter brittiska påtryckningar.⁸⁵

Efterträdaren till Videla, general Viola, som var god vän till den avgående presidenten, var dessutom av samma försiktiga uppfattning att återtagandet av Falklandsöarna skulle ske med utifrån-och-in-principen. Då Thule-operationen misslyckades, försökte juntan med ett nytt grepp 1979-1981. Denna gång under förespeglingen att sända ett kommersiellt företag under en skotsk entreprenör tillsammans med argentinskt manskap. Affärsidén var att hämta och hantera värdefullt metallskrot på ön South Georgia i närheten av huvudöarna.⁸⁶

När Viola drabbades av en hjärtattack i november 1981 tog general Galtieri initiativ att undan för undan överta ledningen över militärjuntan och presidentskapet. Viola och Galtieri var dessutom konkurrenter sedan tidigare. Galtieri var å sin sida av åsikten att Falklandsöarna skulle tas utan omsvepningar och direkt.⁸⁷ När Galtieri slutligen blev president och ledare för militärjuntan den 8 december 1981 kom juntan att bestå av enbart tre individer; Galtieri själv, amiral Jorge Anaya (chef för de marina styrkorna) samt general Lami Dozo (chef för flygvapnet). Med den nya ledningen för juntan hamnade frågan om Falklandsöarna högre upp på agendan jämfört med tidigare.⁸⁸

---

⁸⁴ Thornton, *The Falkland Sting*, s. 60-61.

⁸⁵ Ibid., s. 4.

⁸⁶ Ibid., s. xvii.

⁸⁷ Ibid., s. xxi.

⁸⁸ Freedman, Lawrence & Gamba-Stonehouse, Virginia, *Signals of War – The Falklands Conflict of 1982*, s. 3.

4.4.2 Faktorer bakom spelarnas uppfattningar

Innan hjärtattacken missbedömde Viola det interna hotet inifrån juntan självt. *Två* huvudsakliga faktorer kom att undergräva hans auktoritet. Den *första* faktorn avsåg ekonomin. 1980 drabbades världen av en lågkonjunktur vilket försatte den ditintills välskötta ekonomin i fullständig kris. 1981 översteg utlandsskulderna 35 miljarder dollar och det gick 880 peso på en dollar. Viola lovade ekonomisk bättring och tillhandahöll förnyade lån, vilket ledde Argentina ännu djupare ned i krisen. Devalvering och kapitalflykt till utlandet blev ett faktum. Den *andra* faktorn Viola stod inför var Galtieris kategoriska motstånd mot en övergång till ett civilt och demokratiskt styre i Argentina. Detta sammantaget gjorde att missnöjet i juntan växte och resulterade i en förening med Galtieri. En kupp diskuterades men behövdes inte då Violas hälsotillstånd förvärrades. Dock var krisen mellan Viola och Galtieri öppen och i allra högsta grad oåterkallelig.⁸⁹

Reagan hade under våren 1981 försökt att diskutera med Viola kring både en USA-Argentina-allians; nedtrappning kring kärnvapenframställningen och Argentinas affärer med Sovjetunionen, dock utan att lyckas. Viola avböjde vänligt men bestämt och hänvisade till Argentinas geopolitiska läge i Sydatlanten. Handeln med bland annat spannmål tillsammans med Sovjetunionen skulle fortsätta samtidigt som kärnkraften skulle generera kärnvapen. Till detta adderades dispyten kring Falklandsöarna med Storbritannien. Eftersom konkurrenssituationen mellan Viola och Galtieri var allmänt känd blev därmed Reagans sikte omställt.⁹⁰ Den amerikanska administrationen upp-vaktade och behandlade Galtieri som en superstjärna och lyckades på något vis skapa tilltro hos Galtieri och få honom att tro på ett amerikanskt stöd i kampen om Falklandsöarna.⁹¹ Detta sammantaget ledde till ett allt mer isolerat förhållande gentemot den sittande presidenten Viola. Galtieri förkunnade öppet att i USA fanns det stöd som fordrades kring ett återtagande av Falklandsöarna. Vägen mot ögruppen ansågs öppen,

---

⁸⁹ Thornton, *The Falkland Sting*, s. 58 och 61.

⁹⁰ Ibid., s. 63-64.

⁹¹ Ibid., s. 70.

Galtieri var full av tillförsikt⁹² och han intog en mer klar och tydlig ställning gentemot Storbritannien avseende Falklandsöarna,⁹³ men han var vilseledd.

Under hösten 1981 skedde ett skifte från att den brittiska administrationen varit positiv till förhandlingar med Argentina, till det omvända då Margaret Thatchers tillträde som premiärminister. Militärjuntan under Viola accepterade dock det nygamla brittiska resonemanget om Falklandsöarna med utdragna och resultatlösa förhandlingar. I december 1981 skulle de argentinska tongångarna bli de motsatta då Galtieri blev president.⁹⁴

4.4.3 Förordade handlingsalternativ

Initialt resonerade Viola kring ett stegvist återtagande av Falklandsöarna genom att tilllämpa Videlas utifrån-och-in princip. Detta skulle ske under täckmanteln av den skotska entreprenören och förvaltningen av metallskrot på ön South Georgia. Därifrån kunde man successivt ta sig närmare Falklandsöarna med hjälp av South Georgia-operationen.⁹⁵ Det pågick nu två parallella argentinska planeringar, bägge oberoende av varandra, iscensatt av olika officerare samt med två helt olika syften och strategier. Anaya planerade Galtieris operation baserad på en direktriaktad invasion mot Falklandsöarna, samtidigt som Viola iscensatt en planering för en förebyggande manöver i syfte att förhindra Galtieris och Anayas operation.⁹⁶

Då den sjuke Viola i november 1981 insåg att makten snart skulle vara i efterträdaren Galtieris händer, som han dessutom avskydde, startade han operationen mot South Georgia. Violas förhoppning var att operationen skulle spåra ur till en katastrof och att Galtieris egen plan med att återta Falklandsöarna direkt därmed skulle misslyckas. Viola ansåg dessutom att Galtieri skulle gagnas i sitt nyvunna presidentskap om han skulle lyckas återta Falklandsöarna. Ett misslyckande för Galtieri skulle däremot leda till ett maktskifte där den nya presidenten skulle kunna utses bland Viola-Videla-fraktionens officerare. Galtieri själv kände till South Georgia-operationens syfte, men inte att den

---

⁹² Thornton, *The Falkland Sting*, s. xx.

⁹³ Ibid., s. 64.

⁹⁴ Ibid., s. 49.

⁹⁵ Ibid., s. 74-77.

⁹⁶ Ibid., s. 76.

redan hade startat. Anaya upptäckte operationen och beordrade att den omedelbart skulle avbrytas, vilket inte skedde, den fortsatte med Viola-trogna officerare. Tidsbomben var aktiverad och syftade till att radera Galtieris planer om ett övertagande av Falklandsöarna.⁹⁷

4.4.4 Forum och frågeställningar inför beslut

Ett av USA:s sändebud till Argentina, General Walters, anlände till Buenos Aires i september 1981 för hemliga överläggningar med Galtieri och juntan. Walters var tydlig med sina budskap; Argentina skulle dämpa den pågående konflikten med Chile kring Beaglekanalen, vara försiktiga i samarbetet med Sovjetunionen samt ratificera ett kärnvapenavtal. Walters uttryckte även att juntan kunde påräkna stöd från USA i deras kärnkraftsprogram samt att en mer tydlig väg mot en demokratiskt vald regering dessutom skulle föra länderna än närmare varandra. En förfrågan om vad britterna skulle vidta för åtgärder om Argentina invaderade Falklandsöarna skulle, enligt Walters, mötas av brittiska protester men i övrigt skulle de förhålla sig passiva. Han förklarade även att USA skulle förhålla sig neutrala i kampen så länge som inga brittiska offer föll.⁹⁸

När Galtieri slutligen blev president i december 1981 konstituerades den nya ledningen med amiral Anaya och general Lami Dozo. Deras stöd till Galtieri utgjordes främst för deras ogillande av Violas ekonomihantering under 1980-1981. Dock skulle ärendet Falklandsöarna beredas mer uppmärksamhet än under Violas ledning. Redan i januari 1982 samlades juntan för att besluta att följa ett tvåvägsalternativ; med kraft förstärka alla de pågående förhandlingarna med Storbritannien samt att påbörja planering för en militär aktion mot Falklandsöarna om det första alternativet skulle slå fel. Tvåvägsalternativet implementerades omedelbart.⁹⁹ Planeringen genomfördes under största sekretess med handskrivna dokumentation samt tillämpning av olika mötesforum och platser. Endast ett fåtal individer var involverade i planeringsprocessen. Till och med den utsedde utrikesministern Mendez var till en början ovetande. Försiktighetsåtgärderna syftade till

---

⁹⁷ Thornton, *The Falkland Sting*, s. 74-77.

⁹⁸ Ibid., s. 68-69.

⁹⁹ Freedman, Lawrence & Gamba-Stonehouse, Virginia, *Signals of War – The Falklands Conflict of 1982*, s. 3 och 12.

att hålla Storbritannien utanför så länge som möjligt.¹⁰⁰ Trots den korta tiden vid makten och därtill den korta förberedelsetiden för en militär aktion var juntan driven av passion, nationalism och övertygelsen att de handlade rätt samt att förutsättningarna för att lyckas var goda.¹⁰¹

4.4.5 Vilken spelare vann?

Violas plan förlöpte inte som han tänkt sig. Galtieri reagerade helt oväntat och såg trots allt inte South Georgia-operationen som ett hot, den skapade i juntans ögon en kredibilitet och styrka åt Galtieris regim. Utan att överge de ursprungliga planerna fortsatte Galtieri och Anaya med antagandet att britterna skulle förhålla sig passiva, särskilt nu när USA fanns i ryggen som neutral aktör, samt att en tidigare invasion ändå skulle motsvara de tidigare formulerade målsättningarna. En avgörande faktor för juntans beslut för en invasion var USA:s stöd, om än neutralt, för att det överhuvudtaget skulle vara lönt.¹⁰² Om juntan varit medvetna om USA:s egentliga ståndpunkt i mars 1982 finns skäl att tro att invasionen av Falklandsöarna aldrig skulle skett. När det blev känt för juntan i april att USA tog Storbritanniens parti i konflikten fanns det ingen återvändo.¹⁰³ Ur Thatchers perspektiv skulle en tidigare förlagd invasion skapa dyrbar förberedelsetid före vintern samt, helt avgörande, att USA skulle assistera Storbritannien, vilket USA tydligt tog ställning för.¹⁰⁴ Den kritiska frågan om huruvida Thatcher hade det politiska modet att svara militärt, vilket Galtieri och Anaya bedömde att hon inte hade, var egentligen inte en fråga om huruvida hon vågade, utan snarare om hon kunde förlora genom att agera, med hänsyn tagen till den egna inrikespolitiska belägenheten.¹⁰⁵

Den slutliga och utlösande faktorn som fick invasionsdatumet tidigarelagt, från mitten av maj till början av april 1982, var en nyhetsutsändning som förkunnade att britterna skickat den kärnvapenbestyckade ubåten *Superb* mot Sydatlanten. Juntan fastställde att

---

¹⁰⁰ Freedman, Lawrence & Gamba-Stonehouse, Virginia, *Signals of War – The Falklands Conflict of 1982*, s. 23.

¹⁰¹ Ibid., s. 68.

¹⁰² Thornton, *The Falkland Sting*, s. 113.

¹⁰³ Welch, "Remember the Falklands? Missed Lessons of a Misunderstood War", s. 497.

¹⁰⁴ Thornton, *The Falkland Sting*, s. 87.

¹⁰⁵ Ibid., s. 113.

den argentinska styrkan skulle avsegla den 28 mars. Storbritannien hade provocerat militärjuntan att ta det första ödesdigra steget.¹⁰⁶

---

¹⁰⁶ Thornton, *The Falkland Sting*, s. 114-115.

5. Analys

Som nämnts i punkt 1.2 är syftet med denna undersökning att teoriprovande *analysera och jämföra* två av Allison's teoretiska perspektiv avseende drivkrafterna bakom militärjuntans agerande och beslut inför kriget om Falklandsöarna 1982.

Undersökningens huvudfråga:

- *Vilken av Allison's två förklaringsmodeller, det rationella aktörsperspektivet eller det interna maktkampsperspektivet, har den tydligaste förklaringskraften till den argentinska militärjuntans agerande och beslut?*

För att nå svaret ställs tre mer specifika och underordnade delfrågor:

- *Vilka var drivkrafterna bakom militärjuntans beslut, sett ur Allison's rationella aktörsperspektiv?*
- *Vilka var drivkrafterna bakom militärjuntans beslut, sett ur Allison's interna maktkampsperspektiv?*
- *Hur kan drivkrafterna bakom den argentinska militärjuntans agerande förstås?*

5.1 Resultat

I detta avsnitt kommer författaren inledningsvis att svara på de tre underordnade och operationaliserade frågeställningarna då de tillsammans skapar fundamentet vilket undersökningens huvudfråga vilar på – vilken modell som har den tydligaste förklaringskraften.

5.1.1 Militärjuntans drivkrafter sett ur det rationella aktörsperspektivet

En första och inledande fråga som i allra högsta grad kan anses vara relevant att ställa är huruvida militärjuntan agerade rationellt inför sitt beslut att invadera Falklandsöarna. Svaret är ja sett ur deras subjektiva perspektiv med det informationsläge de förfogade över. Juntan var rationell i den grad att de resonerade kring fördelar och nackdelar med sitt beslut samt att de, liksom de flesta av oss människor, inte kan se in i framtiden. Men objektivt sett och med facit i hand upplevs beteendet snarare som irrationellt. Utifrån

deras upplevda verklighet fanns skäl för dem att tro att de kunde lyckas. Nedanstående tabell kan på ett översiktligt sätt visa detta samt hur det sedan utvecklade sig:

MILITÄRJUNTANS DRIVKRAFTER UR DET RATIONELLA AKTÖRSPERSPEKTIVET		
Upplevd verklighet	Faktisk verklighet	Utfall
+ Stödet från USA (neutral aktör) ***	- Uteblivet stöd från USA	
+ Världssamfundets förståelse ***	- Världssamfundets oförståelse (UNSCR 502)	
+ GBR kommer inte replikera militärt ***	- GBR replikerar militärt	
+ Framställning av kärnvapen som diplomatiskt verktyg	- Kärnvapens ringa betydelse som verktyg	
+ Inhemsk orolighet som bidragande faktor ***	- Inhemsk orolighet består och faller juntan	
- Svag egen militär kapacitet	- Svag egen militär kapacitet	
	Mörk färgkodning = Juntan förutspådde fel	
	Ljus färgkodning = Juntan förutspådde rätt	
*** = Drivkraft		

Figur 5: Författarens bild uppvisande militärjuntans upplevda- och faktiska verklighet.

Vid tiden inför invasionen i april 1982 gjorde militärjuntan en rad antaganden som fick ligga till grund för beslutet att faktiskt invadera. Tre viktiga faktorer kan identifieras; USA, om än som neutral aktör, är att anse som en avgörande faktor för att kunna fortsätta kampen, världssamfundets förståelse för deras orättvisa situation samt att britterna knappast skulle göra sig bekymret att sätta samman en sjöburen styrka och transportera sig ett kvarts varv runt jorden. De argentinska motiven bär ett mått av det emotionella perspektivet och genomförde trots detta en omfallsplanering om britterna skulle anlända. När beslutet väl var fattat och den amerikanska vilseledningen blev känd var det redan försent.

Juntan upplevde inte att det fanns ett specifikt hot riktat mot dem eller Falklandsöarna, däremot upplevde de att för att lyckas med återtagandet av ögruppen fanns ett hot (eller snarare begränsning) inom deras egen militära organisation – dess egen militära kapacitet på grund av uteblivna leveranser av kapacitetsbestämmande krigsmateriel. En av den starkaste argentinska drivkraften att invadera Falklandsöarna 1982 kan tillmätas den upplevda orättvisan att från brittiskt perspektiv inte på allvar inleda och slutföra seriösa förhandlingar med Argentina och därmed få slut på den snart 150-åriga konflikten och överföra ögruppen till dess rättmätiga ägare.

I fråga om handlingsalternativ för juntan kan en rad sekvenser av agerande ses som betydelsebärande. Med sitt eget ledarskap och förvaltning av landets resurser och hantering av befolkningen fanns ett utpräglat och växande missnöje hos det argentinska folket. För att vända denna trend identifierades en vinst med att på allvar fokusera på Falklandsöarna och sluta upp kring en nationell sakfråga som dessutom låg argentinarna varmt om hjärtat. Juntan var väl medveten att om den backade från denna retorik skulle det sannolikt stå dem dyrt och risken fanns att de skulle ersättas av ett civilt styre. Ur ett rationellt perspektiv kan juntan inledningsvis ses som rationella i resonemanget kring *hur* ett återtagande av ögruppen kunde ske. Inledningsvis försiktigt och medvetet för att slutligen genomföras som en fullskalig invasion och därtill vara beredda att försvara sig oavsett om britterna anlände eller inte.

Drivkrafterna för militärjuntan ur ett rationellt aktörsperspektiv:

- Få en slutgiltig upplösning av den upplevda orättvisan i hanterandet av Falklandsöarna och dess framtida tillhörighet
- Omvända det växande missnöjet hos den argentinska befolkningen med ett förnyat fokus på Falklandsöarna som avledning
- Det upplevda stödet från USA
- Världssamfundets förståelse för deras situation
- Storbritannien förväntade passivitet

5.1.2 Militärjuntans drivkrafter sett ur det interna maktkampsperspektivet

Att det förekom en maktkamp inom militärjuntan mellan 1976 och 1982 är otvetydigt och den kom att bli ödesdiger för dem. Internt ställde de till det för varandra och britterna serverades en möjlighet till lösning som skulle rendera i både en inrikes- och utrikespolitisk vinst. Den amerikanska vilseledningen lyckades samtidigt som den kunde hållas i det fördolda intill inget annat alternativ fanns för juntan än att invadera. Även i det interna maktkampsperspektivet kan det emotionella perspektivet skönjas tillsammans med en inte otänkbar felbedömning av såväl brittisk som amerikansk utrikespolitisk kultur. Tillfälligheter och synsätt hos de ledande individerna kopplat till olika och rådande förutsättningar missledde spelarna. Tre huvudspelare identifieras till de presidenter som regerade under tiden för juntan vid makten, general

stödet från USA, men motsatsen kan inte uteslutas. Krigsutbrottet föranleds faktiskt av en rad olyckliga omständigheter för Galtieri med anledning av Violas komplott.

Eftersom Videla och Viola nästintill havererade den argentinska ekonomin tilltog av naturliga skäl missnöjet hos befolkningen. Detta i sin tur vände resterande delar av juntan mot dem själva. Den interna konkurrensen och maktkampen blev uppenbar. Det yttersta och mest beklämmande i den interna maktkampen blir tydlig då Viola efter att han inte längre är i stånd att leda juntan och Argentina, utan tanke på landets bästa, enbart fokuserade på att ruinera Galtieris chanser att lyckas. Bägge är vinnare och förlorare. Viola är vinnare i och med att han lyckades förstöra Galtieris utsikter. Den senare är vinnare i fråga om att lyckas omsätta sitt egna förordade alternativ. Ur ett större perspektiv är de stora vinnarna förstas Reagan och Thatcher med sina respektive agendor.

Drivkrafterna för militärjuntan ur det interna maktkampsperspektivet:

- Militärjuntan – britterna kommer inte att svara militärt om Argentina invaderar
- Galtieri – det upplevda stödet från USA ger upphov till en förstärkande attityd samt en förhoppning om att vända ett tilltagande och folkligt missnöje i Argentina
- Viola – bortkopplad från makten rasera Galtieris möjligheter att lyckas med såväl presidentskapet som hanteringen av Falklandsöarna

5.1.3 Hur kan drivkrafterna bakom den argentinska militärjuntans agerande förstås?

Författaren identifierar en kombination av *fyra* grundläggande faktorer i fråga om drivkrafter bakom juntans agerande och hur dessa kan förstås. För det *första* en argentinskt upplevd och nationell orättvisa där Storbritannien hanterat ägandeskapet av Falklandsöarna styvmoderligt under längre tid än vad det argentinska tålmodet medgav. För det *andra* en klart missuppfattad och missledd syn på såväl USA:s egentliga roll i konflikten som det faktiska värdet av Falklandsöarna för Storbritannien. För det *tredje* kan inte juntans ställning i ett havererande Argentina förringas i fråga om vilka alternativ de överhuvudtaget hade beträffande Falklandsöarna. Slutligen och för det *fjärde* återfinns en kontraproduktiv intern maktkamp inom juntan som bidrar till att en redan instabil situation försämras genom att gemensamma ansträngningar medvetet väljs bort.

5.1.4 Modellernas förklaringskraft

Efter ovan genomförda analys av respektive perspektiv kommer utfallen i nedanstående tabeller att besvaras för att visa till vilken grad påståendet överensstämmer med det faktiska utfallet. Detta genomförs i syfte att kunna klargöra vilken modell som har den tydligaste förklaringskraften.

Stämmer	Stämmer inte	Kan inte bedömas

	Normativt utfallsantagande för det rationella aktörsperspektivet	Utfall
1	Militärjuntan kommer inte att invadera Falklandsöarna eftersom Storbritannien är en stormakt	
2	Militärjuntan har en klar bild över sina egna styrkor och svagheter kapacitetsmässigt och agerar förnuftigt efter detta	
3	Militärjuntan har en god omvärldsuppfattning och fattar logiskt grundade beslut utifrån detta	
4	Militärjuntan agerar enhetligt efter en gemensam vilja och har en ömsesidig syn på dess målsättningar	
5	Militärjuntan har en god uppfattning om vad dess agerande betyder i termer av hot och risker för dem själva	

Figur 7. Bilden visar författarens utgångsläge och norm för en rationell aktör baserad på Allison's definition av densamma. Utfallet baseras på författarens analys av det empiriska materialet.

	Normativt utfallsantagande för det interna maktkampsperspektivet	Utfall
1	En invasion av Falklandsöarna kan inte uteslutas	
2	Inom militärjuntan präglas förhållandet av att personliga målsättningar har ett högre värde än kollektivets	
3	Individerna är oeniga om vad som ska göras och åstadkommas	
4	Inom militärjuntan går individerna bakom ryggen på sina rivaler i syfte att tillskansa sig fördelar	
5	I militärjuntan förekommer såväl dolda som öppna kraftmätningar mellan individer	

Figur 8. Bilden visar författarens utgångsläge och norm för en intern maktkamp baserad på Allison's definition av densamma. Utfallet baseras på författarens analys av det empiriska materialet.

Enligt ovanstående resultat har förklaringsmodellen det interna maktkampsperspektivet den klart tydligaste förklaringskraften avseende juntans agerande och beslut inför invasionen av Falklandsöarna. Däremot kan perspektivet inte återge alla nyanser i en aktörs drivkrafter. Militärjuntan såg sannolikt sig själva som rationella utifrån den omvärldsuppfattning de hade, vilket kan påvisas var fel. I fallet med Falklandsöarna, och med facit i hand, är det rimligt att anta det interna maktkampsperspektivet som en modell med tydlig förklaringskraft. Å ena sidan är det gångbart att se vinsten med appliceringen av en förklaringsmodell efter en konflikt. Å andra sidan är det pärlband av små tillfälligheter som leder fram till slutresultatet och när det handlar om en tillsynes irrationell aktör med interna maktkamper, blir utfallet *ännu* svårare att prognosticera. Således finns inneboende begränsningar med att använda det interna maktkampsperspektivet som en generaliserbar modell på liknande fall. För att summera – båda Allison's modeller lämpar sig för att försöka förklara ett skeende som redan inträffat, men svårigheter uppstår troligtvis vid ett framåtblickande.

5.1.5 Vild chanstagning eller en kalkylerad risk?

Både och. Objektivt sett var det en chanstagning då de gav sig på Storbritannien som en stormakt utan att tro (eller vilja tro) att de skulle agera på militärjuntans offensiv. Subjektivt sett agerade juntan rationellt och såg faktiskt sina utsikter att lyckas som goda med anledning av de avgörande faktorerna; USA:s stöd, Storbritanniens passivitet samt världssamfundets förståelse. Vidare tog juntan en kalkylerad risk då de väl medvetna om att den rådande situationen i Argentina kunde omvändas till något positivt om de lyckades med Falklandsöarna. Om de inte lyckades skulle de definitivt gå en mer oviss och ogynnsam framtid till mötes. Ett militärt misslyckande skulle resultera i en förlust i dubbel bemärkelse.

5.2 Avslutande diskussion

I kapitel ett – *Inledning* berörs två andra aktörsperspektiv (Oakes och Welch) avseende tänkbara drivkrafter bakom militärjuntans agerande. Med stöd av Allison's förklaringsmodeller fångas merparten av drivkrafterna upp som de omnämner. Allison's modeller fångar, förutom det uppenbara som exempelvis USA:s neutrala stöd, inte upp det som kan betraktas som densiteten i de bakomliggande faktorerna – vilken drivkraft har den

tyngsta densiteten tillika den mest avgörande? Naturligtvis blir de två andra teoretiska perspektiven mer explicita då de studerar drivkrafter betydligt snävare än vad Allison's modeller gör.

De två alternativa teoretiska aktörsperspektiven identifierar olika drivkrafter bakom juntans agerande; den första ser den avledande konflikten som svar på inhemsk orolighet med utfallet invasion, medan den andra ser en moralisk drivkraft på grund av den upplevda orättvisan kring britternas hantering av Falklandsöarna. Även om Allison's modeller lyckas omhänderta dessa bakomliggande faktorer, lyckas ingen av dem klargöra drivkrafternas vikt och prioritet. Allison's fördelar kan främst tillräknas den breda exposén över en händelse eller ett fenomen, vilket de andra perspektiven inte kan närma sig. Till detta kommer Allison's nivåindelade systematisering från staten som helhet och rationell aktör via organisationens arbetsprocesser till de enskilda individernas roll och agerande.

I resultatet av denna undersökning framkommer det interna maktkampsperspektivet som den modell med tydligast förklaringskraft till juntans agerande och beslut. Vare sig Oakes avledande manövrar eller Welch psykologiska ansats tar hänsyn till kraften och oförutsägbarheten en intern maktkamp för med sig.

5.3 Förslag på vidare forskning

I denna undersökning har två av Allison's förklaringsmodeller ställts mot varandra i syfte att klargöra vilken som har den tydligaste förklaringskraften. Några förslag på vidare forskning kan vara att använda ytterligare en aktörsteori inom samhällsvetenskapen och utföra en fallstudie med Falklandskriget som utpräglat fall och ställa teorierna prövande mot varandra. Vidare kan en fallstudie genomföras med Falklandsöarna och ett likande fall, exempelvis Irak-Kuwait 1990. Även här kan Allison's teorier användas. Med anledning av kopplingen till det utomvetenskapliga perspektivet som nämndes i inledningen, kan Falklandsöarna jämföras med Krimhalvön i termer av likheter, olikheter, retorik samt faktiskt agerande. En sådan jämförelse kan genomföras som en diskursanalys. Ett intressant studium är att studera ett eller flera fall där ett tredje världens land utmanar en stormakt med förekommande teoribildning inom

ämnetsområdet och där söka relevant generalisering. Avslutningsvis föreslås forskning kring *Diversionary War* som svar på inhemsk orolighet, där två relevanta fall kompareras. Falklandsöarna kan utgöra ett och kriget mellan Ryssland och Japan tidigt 1900-tal kan utgöra det andra.

6. Litteratur och referensförteckning

6.1 Litteratur

Allison, Graham & Zelikow, Philip, *Essence of Decision: Explaining the Cuban Missile Crisis*, 2. uppl., (New York: Longman, 1999).

Calvert, Susan & Peter, *Argentina: Political Culture and Instability*, (London: The Mac Millan Press, 1989).

Denscombe, Martyn, *Forskningshandboken – för småskaliga forskningsobjekt inom samhällsvetenskapen*, (Lund: Studentlitteratur AB, 2009).

Freedman, Lawrence Sir, *The Official History of the Falklands Campaign*, Vol. 1., (Abingdon: Routledge, 2005).

Freedman, Lawrence & Gamba-Stonehouse, Virginia, *Signals of War – The Falklands Conflict of 1982*, (Princeton: Princeton University Press, 1991).

Hallenberg, Jan, Ring, Stefan, Rydén, Birgitta, Åselius, Gunnar, *Om konsten att tänka, granska och skriva på ett vetenskapligt sätt*, (Stockholm: Försvarshögskolan, 2008).

Johannessen Asbjörn & Tufte, Per Arne, *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*, (Malmö: Liber AB, 2013).

Kjeldstadli, Knut, *Det förflutna är inte vad det en gång var*, (Lund: Studentlitteratur, 1998).

Middlebrook, Martin, *The Argentine Fight for the Falklands*, (Barnsley: Pen & Sword Military Classics, 2003).

Nino, Carlos Santiago, *Radical Evil on Trial*, (Orwigsburg: Yale University, 1996).

Thornton, Richard. C, *The Falkland Sting*, (Dulles: Brassey's, Inc., 1998).

Yin, Robert K, *Case Study Research: Design and Methods*, 4. ed., (London: Sage Publications, Inc., 2009).

6.2 Rapporter, artiklar, andra källor

Bendor, Jonathan & Hammond, Thomas H, "Rethinking Allison's Models", *The American Political Science Review*, vol. 86, no. 2, June 1992.

Fearon, James D, "Rationalist Explanations for War", *International Organization*, vol. no. 49, issue 3, summer 1995.

Levy, Amir, "Second-Order Planned Change: Definition and Conceptualization", *Organizational Dynamics*, vol. 15, issue 1, 1986.

Oakes, Amy, "Diversionsary War and Argentina's Invasion of the Falklands Islands", *Security Studies* 15, no. 3, 2006.

Welch, David A, "Remember the Falklands? – Missed lessons of a misunderstood war", *International Journal*, vol. no. 3, summer 1997.

6.3 Elektroniska källor

Gilbert, Dave, "Argentina presses claim to Falkland Islands, accusing UK of colonialism", *CNN*, 2013-01-04, <http://edition.cnn.com/2013/01/03/world/europe/argentina-falklands-letter/> (hämtad 2014-05-15).

Irish, John, "Crimea vote as worthless as Falklands poll: Argentina president", *Reuters*, 2014-03-19, <http://www.reuters.com/article/2014/03/19/us-ukraine-crisis-falklands-idUSBREA2I1GG20140319> (hämtad 2014-04-22).

Irvine, Chris, "David Cameron promises to defend Falklands", *The Telegraph*, 2013-12-20, <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/southamerica/falklandislands/10529997/David-Cameron-promises-to-defend-Falklands.html> (hämtad 2014-04-22).

Morris, Chris, "Crimea referendum: Voters 'back Russia union'", *BBC*, 2014-03-16, <http://www.bbc.com/news/world-europe-26606097> (hämtad 2014-04-24).

The United States of America, The White House, <http://www.whitehouse.gov/about/presidents> (hämtad 2014-05-06).

Tweedie, Neil, "Falkland islands referendum: who were the three 'No votes'?", *The Telegraph*, 2013-03-12, <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/southamerica/falklandislands/9925693/Falkland-islands-referendum-who-were-the-three-No-votes.html> (hämtad 2014-05-15).

United Kingdom Government, <https://www.gov.uk/government/history/past-prime-ministers> (hämtad 2014-05-06).